

DRUŽBENOEKONOMSKI PROGRAM OBČINE ZA LETO 1976

POD LUPO DELEGATOV

V ospredju zadnje seje vseh zborov občinske skupščine je bila vsekakor obravnava programa družbenoekonomskega razvoja občine za leto 1976. V tem letu bodo temeljne razvojne usmeritve tudi v naši občini usmerjene predvsem na utrjevanje ustavne vloge delavca v TOZD, KS, SIS ter krepitev delegatskih odnosov in delegatskega sistema, dalje na oblikovanje in uveljavljanje dohodkovno soodvisnih reprodukcijskih celot na osnovi združevanja dela in sredstev, kot tudi na uveljavljanje dohodkovnih odnosov na osnovi medsebojne soodvisnosti in povezanosti gospodarskih in družbenih dejavnosti.

Vse to seveda bomo lahko dosegli le takrat, ko bodo prizadevanja za večji obseg proizvodnje, za dvig produktivnosti dela, za uvajanje novih tehnoloških in organizacijskih sprememb ter zagotovitev potrebnih sredstev za razvoj novih zmogljivosti in izboljšavo kadrovske strukture zaposlenih, obrodila željene rezultate.

V tem letu bomo seveda vsi skupaj soudeleženi v številnih akcijah, ki smo si jih zastavili pred časom in ki nas obvezujejo. Tu je izgradnja šol in vrtcev iz samoprispevka, realizacija desetletnega programa izgradnje cest, izgradnja energetskih objektov, združevanje sredstev za uresni-

čevanje skupnih potreb in interesov občanov v krajevnih skupnostih, nadaljuje se akcija stabilizacije in tako naprej.

Seveda je ta program razvoja v posameznih poglavjih bolj konkreten in jasen ter navaja številne rešitve in naloge. Ta program je odraz realnega stanja in možnosti realizacije v tem letu. Seveda se tako mnogi zopet niso „našli“ v njem. To je bilo razvidno iz razprave delegatov zbora krajevnih skupnosti, ki se kar niso mogli soočiti z dejstvom, da bodo morali nekateri problemi njihovih krajevnih skupnosti za leto dni počakati. In kakšni so ti problemi? V glavnem komunalnega značaja, najbolj pereča pa so v zadnjem času vprašanja preskrbe. Trgovin je premalo, ponekod jih ni, so premajhne, pa tudi neprimerne. Vsekakor so to posledice nezadostnih prizadevanj iz prejšnjih let, ko trgovske delovne organizacije zaradi nezadostnih obratnih sredstev niso bile sposobne investirati. Čeprav so sedaj že nakazane možnosti za sofinanciranje tudi s pomočjo bančnih kreditov, vrzeli v preskrbi ne bo moč rešiti čez noč.

Delegati so sicer predlagali nekaj dopolnitev, ki bodo v končni redakciji tudi upoštevane, ni pa bilo nobenih zadržkov, da program ne bi bil sprejet.

KLUB SAMOUPRAVLJAVCEV V OBČINI

Iz načela „iz prakse za prakso“ je vzniknila ideja in potreba po ustanovitvi klubov samoupravljalcev v občinah in organizacijah združenega dela. Za ustanovitev kluba samoupravljalcev v naši občini je bil že oktobra lanskega leta ustanovljen pri občinskem sindikalnem svetu poseben iniciativni odbor, ki je sestavljen tako osnutek samoupravnega sporazuma za ustanovitev in osnutek delovnega, načrta kluba samoupravljalcev in ju dal v zadnjem tednu februarja v postopek javne obravnave in nato v sprejem ustanoviteljem.

Ustanovitelji kluba samoupravljalcev so delavci v združenem delu in njihove organizacije sindikata, delegati krajevnih in samoupravnih interesnih skupnosti, občinske družbenopolitične organizacije, družbene organizacije in društva ter občinska skupščina. V smislu predloženega samoupravnega sporazuma, ki ga sprejemajo in podpisujejo vsi ustanovitelji, je klub samoupravljalcev občine samostojna interesna skupnost in pravna oseba in bo imel svoj stalni sedež v prostorih občine, občasno pa bo deloval tudi v posameznih organizacijah združenega dela in krajih izven mestnega območja občine, ko bodo za to dani ustrezni pogoji.

Bistveni smotri delovanja kluba samoupravljalcev so v tem, da

— omogoča in organizira neposredno izmenjavo izkušenj samoupravljalcev v njihovem praktičnem delovanju;

— omogoča in skrbi za svetovalno in drugo strokovno pomoč samoupravljalcem in njihovim organom pri uresničevanju ustavne vsebine samoupravljanja in takšno pomoč tudi neposredno organizira;

— sprejema skupen program družbenopolitičnega izobraževanja in usposabljanja samoupravljalcev ter ga prek delavske univerze in drugih ustreznih organizacij in oseb izvaja;

— daje pobude in predloge organom družbenopolitičnih organizacij in skupnosti ter organom samoupravljanja za napredek samoupravljanja in za reševanje vprašanj in problemov s tega področja;

— organizira dokumentacijsko službo samoupravnih aktov in drugega gradiva s področja samoupravljanja;

— omogoča izvajanje še drugih nalog izobraževalne informativne in kulturne narave.

Iz teh smotrov izhaja tudi delovni načrt kluba samoupravljalcev, ki za začetno 1976. leto predvideva: uvedbo stalnega dneva kluba v tednu za sestajanje samoupravljalcev v določenem prostoru za medsebojne razgovore in spoznavanje, za spoznavanje in preučevanje samoupravljalške literature in samoupravnih aktov OZD, nadalje organiziranje predavanj in javnih tribun o aktualnih temah samoupravljalške prakse, organiziranje komisij in debatnih krožkov za ožja področja ter končno izvajanje splošno izobraževalnih in informativno instruktivnih seminarjev za določene skupine samoupravljalcev.

Najvišji organ kluba je skupščina, ki se sestaja najmanj enkrat letno. V njej ima vsak ustanovitelj svojega delegata, ki ga izvoli za prvo štiriletno mandatno dobo. (ob sprejemu samoupravnega sporazuma). Tekoče delo kluba pa bo opravljal 13-članski izvršni odbor. Za neposredno organiziranje dela in izvrševanje sklepov organov kluba ima klub tajnika, ki to funkcijo opravlja neprofesionalno. Predsednik skupščine in tajnik kluba predstavljata klub v odnosu do družbene skupnosti in raznih organov.

Začetno poslovanje kluba bo omogočeno z ustanoviteljskimi deleži podpisnikov, ki znašajo za OZD po 15 din na zaposlenega delavca, za krajevne skupnosti odvisno od števila prebivalcev od 250 do 2.000 din, za interesne skupnosti po 3.000 din, za družbene organizacije in društva od 500 do 1.500 din, za občinski sindikalni svet 10.000 din ter za druge družbenopolitične organizacije občine in skupščino občine po 5.000 din.

Za družbenopolitično izobraževanje samoupravljalcev sprejema skupščina kluba vsako leto poseben program, ki ga praviloma izvaja delavska univerza, ki je tudi soustanoviteljica in s tem članica kluba.

Delo kluba samoupravljalcev je javno, zato bo izvršni odbor izdal občinsko publikacijo „Sporočila kluba samoupravljalcev“, s katero bo obveščal samoupravljalce in javnost zlasti o sklepih in pobudah skupščine in izvršnega odbora kluba, o nasvetih in priporočilih svetovalnih služb, o zanimivostih iz razprav na posvetovanjih, tribunah, v komisijah in debatnih skupinah ter o njihovih stališčih do določenega vprašanja oziroma problema in končno tudi o izkušnjah samoupravnih organov, ki so zanimive in koristne za delavce ustanoviteljev kluba.

Na skupnem sestanku vodstev občinskih družbenopolitičnih organizacij ter predsedstva in izvršnega sveta skupščine občine je bil predlog za ustanovitev kluba samoupravljalcev v občini soglasno sprejet z ugotovitvijo, da bo klub samoupravljalcev zapolnil sedanjo vrzel v organiziranju in usposabljanju samouprave ter da bo v svoji predlagani obliki zagotovil postal last in uspešno sredstvo vseh samoupravljalcev v občini za njihovo medsebojno spoznavanje, izmenjavo izkušenj in usposabljanje.

Iniciativni odbor kluba je dal osnutek samoupravnega sporazuma o ustanovitvi kluba samoupravljalcev in njegovega delovnega načrta za 1976 leto v javno obravnavo vsem ustanoviteljem z željo, da oboje z razumevanjem in ugodno sprejemo in dajo svoje pripombe in predloge do 10. marca tako, da bodo končni predlog samoupravnega sporazuma in delovnega načrta kluba sprejemali njihovi samoupravni oziroma izvršni organi že okrog 20. marca, ko bodo tudi izvolili svoje delegate v skupščino kluba. Tako se bo skupščina kluba samoupravljalcev predvidoma sestala na svoji ustanovni seji že v zadnjih dneh marca, klub pa pričel s svojim rednim delom že v aprilu. S tem bo dosežen nov napredek v razvoju in krepitevi samouprave v občini.

OB 8. MARCU ČESTITAMO VSEM ŽENAM!

V zadnjem času posvečamo vse več pozornosti kmečkim ženam proizvajalkam, ki v večini primerov prevzemajo v svoje roke celotno gospodarjenje na kmetiji, saj se moške vedno pogosteje zaposlujejo v bližnjih mestih. Poleg tega pa mora posvečati skrb tudi gospodinjstvu in vzgoji otrok. Da bi jo vsaj v pretežni meri razbremenili in ji olajšali delo in življenje nasploh, smo ji dolžni pomagati na vse možne načine. Prav gotovo ji predstavljajo veliko pomoč in tudi napredek celodnevna osnovna šola, pa tudi varstvo otrok na podeželju, ki naj bi ga v prihodnosti organizirali.

V TEJ ŠTEVILKI OBJAVLJAMO:

**KLUB SAMOUPRAVLJAVCEV V OBČINI
DELAVSKA KONTROLA V AKCIJI
RAZMIŠLJANJA O (OB OSEM MARCHU)
BILI SMO NA GOLEM
VZPENJATI SE KOT ŽIČNICA
ŠPORTNA AKTIVNOST JE NUJNA
VPRASHANJA SO TU**

stran 1
stran 2
stran 3
stran 4
stran 5
stran 7
stran 8

Poklicna kovinarska šola na Viču je v sodelovanju z Dopisno delavsko univerzo organizirala izredni študij za poklic izdelovalca vijakov. Tako so pred kratkim podelili v klubu poslancev diplome štiridesetim delavcem Tovila, ki so končali to interno šolo, prvo tovrstno šolo v Jugoslaviji. Še pred tem pa so vsi dokončali osemletko.

DELAVSKA KONTROLA V AKCIJI

Družbena vloga delavske kontrole se tudi na območju naše občine vedno bolj uveljavlja in krepi. Začetne težave ustanavljanja organov delavske kontrole v organizacijah združenega dela so v veliki večini že prebrodene. K temu je pripomogel tudi krajši informativni seminar, ki ga je za predsednike in člane organov delavske kontrole v OZD organiziral v drugi polovici preteklega leta občinski sindikalni svet, izvedla pa delavska univerza Boris Kidrič. Na tem seminarju so številni udeleženci s področja gospodarstva kot družbenih dejavnosti dobili tudi praktične napotke za ustanavljanje in delovanje delavske kontrole. Zgled je ta seminar tudi pripomogel k hitrejšemu razvoju in boljšemu vsebinskemu delovanju organov delavske kontrole, saj je marsikje možno zaznati, da so njihovi člani stopili iz občutij negotovosti, boječnosti in lastnega nezaupanja vase ter zunanega omalovaževanja na čvrsta tla svojega ustavnega položaja. Seveda jim je pri tem še kako nujna potrebna vsakodnevna in stalna podpora vseh družbenopolitičnih dejavnikov v OZD in občini.

Sindikati, služba družbenega knjigovodstva in gospodarska zbornica so bili ob koncu preteklega leta pobudniki širše družbene akcije za organiziranje pristop organov delavske kontrole za pregled zaključnih računov za 1975 leto v vseh OZD in sicer z vidikov pristojnosti delavske kontrole. Zato je po skupnem dogovoru v Ljubljani organiziral občinski sindikalni svet v začetku februarja tega leta krajši inštruktažni seminar za vodje organov delavske kontrole v OZD, ki ga je izvajala ljubljanska podružnica SDK, konkretno v naši občini pomočnik direktorja Janez Sluga in sicer po posebnem priročniku, ki ga je za ta namen izdelala ta podružnica in so ga prejeli vsi udeleženci tegzelo uspešnega in koristnega seminarja.

Nadzor uporabe družbenih sredstev

Za kaj pravzaprav v tej akciji pregledov zaključnih računov gre? Po določilih ustave so pravice in dolžnosti samoupravne delavske kontrole tudi v tem, da nadzira uporabo družbenih sredstev v smislu varstva interesov delavcev v lastni organizaciji in varstva splošnih družbenih interesov. Delavska kontrola pa pri tem ni strokovna

služba in ne dela po metodah inspekcije in revizije, temveč obravnava na sejah svojih organov poročila, informacije in obvestila, ki jih le-ti predhodno zberejo od raznih strokovnih služb v in izven svojih organizacij združenega dela ter neposredno od delavcev v lastnem kolektivu.

Za lažji vpogled v vsebino zaključnega računa, je kot pripomoček nujno potrebno poslovno poročilo, ki mora razčlenjeno podajati posamezne podatke in dogodke o gibanju sredstev in poslovnih uspeh. Tako sestavljeno poslovo poročilo naj samoupravna delavska kontrola zahteva kot prilogo k zaključnemu računu že pri samem obravnavanju in sprejemanju tega! Delo delavske kontrole pa naj bi bilo pri tem osredotočeno na ugotavljanje dejanskega stanja sredstev in njihovih virov, na obračun celotnega dohodka in dohodka s poudarkom na ugotavljanju pravičnosti izkazane realizacije proizvodov, storitev in blaga, skratka to delo delavske kontrole mora biti vodeno od rezultatov inventurnih popisov, prek koriščenja vseh vrst sredstev in nastajanja stroškov, pa do končne delitve ostanka dohodka. Pri slednjem je bilo v letošnjem letu ob pregledu zaključnih računov še posebej potrebno analizirati učinkovanje in izvajanje samoupravnih sporazumov o razporejanju dohodka in o delitvi sredstev za osebne dohodke, posebno v primerih izplačil osebnih dohodkov preko sporazumno dovoljenih sredstev, in pri tem vzpodbujati takšno končno delitev ostanka dohodka, ki upošteva nov način realnega planiranja dohodka v 1976. letu, kajti zaključni račun je obenem s prikazom poslovanja preteklega leta tudi najbolj argumentirano izhodišče za gospodarski načrt organizacije za naslednje leto.

Pravice in dolžnosti samoupravne delavske kontrole pa niso samo v kontroli nad poslovanjem v organizaciji združenega dela, temveč jo ustava obvezuje tudi v tem, da seznanja delavce o svojih ugotovitvah. To seznanjanje pa naj bi organi delavske kontrole opravili pred končnim sprejemom zaključnih računov ustno na sestankih ali pisмено prek internih glasil ali oglašnih desk.

Torej letos zaključni računi organizacij združenega dela tudi prek organov samoupravne delavske kontrole!

—Č—

DELEGATI OBČINSKE KONFERENCE SZDL:

SAMOPRISPEVEK JE NEOBHODEN!

Delegati, polnoštevilno zbrani na tretji seji občinske konference Socialistične zveze, so na osnovi ocene dosedanjega dela sprejeli akcijski program za uresničevanje najpomembnejših nalog enotne fronte organiziranih socialističnih sil v tem letu.

Razprava na konferenci je

Glasi občinske konference SZDL Ljubljana-Vič-Rudnik. Urejata izdajateljski svet — častni predsednik dr. Josip Vidmar — in uredniški odbor: ing. Janez Čemažar, Milovan Dimitrić, Janja Domitrovič, (odgovorna urednica), ing. Alojz Habjan, Janez Jagodic, Bine Lenaršič. Tehnični urednik France Anžel. Uredništvo in uprava Ljubljana Trg IDB 7/1, tel. 23-381 int. 16, tekoči račun SDK 50103-678-51173. Rokopisov ne vračamo. Tiska tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani. Glasi dobio vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

izrazila vso podporo programskim izhodiščem in akcijskemu programu, o katerem smo že pisali v zadnji številki našega glasila. Delegati so se zavzeli za delovno usmeritev občinske organizacije SZDL v prizadevanja, da njeno načelno in formalno jasno opredeljeno družbeno vlogo čim bolj dosledno uresničujemo v praksi, v konkretnih akcijah in dogovorih med enotno fronto organiziranih delovnih ljudi, organiziranih socialističnih sil. Opredelili so se, da je nujno uresničevanje take družbene vloge Socialistične zveze kot jo zahtevajo njeni dokumenti in ustava, predvsem na temeljni ravni v krajevnih skupnostih. Le tako bomo povečevali število aktivistov in krepili skupno odgovornost za uresničevanje sprejete politike in tudi za reševanje konkretnih kadrovskih vprašanj.

Osnovni, toda premalo direktni poudarek vseh delavcev pa je bil dan na to, da je

še premalo čutiti neposredni vpliv Socialistične zveze na delovanje političnega sistema in družbenopolitični nadzor nad njegovim delovanjem kot tudi to, da je še prešibka usmerjalna funkcija SZDL na krajevni in občinski ravni pri samoupravnem sporazumevanju in družbenem dogovarjanju.

Ne nazadnje so se delegati z akcijskim programom kot tudi v razpravi zavzeli za takojšen pristop k organiziranim vsebinskim in političnim pripravam za ponovno uvedbo samopri-

spevka. Poseben poudarek pa je bil dan tudi odgovornosti Socialistične zveze in drugih družbenopolitičnih organizacij do delovanja društev in družbenih organizacij na vseh ravneh. Delegati organizacije ZSMS so se opredelili, da so tudi letos v polni meri pripravljeni ob izvajanju svojega programa še posebno pozornost posvetiti organiziranju mladih v enodnevnih lokalnih, republiških in zveznih delovnih akcijah mladinskih delovnih brigad.

B. L.

ZVEZNEMU SEKRETARIATU ZA ZUNANJE ZADEVE BEOGRAD

Delegati občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik, zbrani na letni konferenci najodločneje obsojamo zločinski umor našega konzula v Frankfurtu Edvina Zdvoca. To nasilno dejanje ponovno potrjuje, kako močno so še vedno prisotne teroristične sile iz vrst sovražne emigracije v tej državi in kakšne podpore so deležne s strani tamkajšnjih reakcionarnih sil.

Priča smo torej zopet enemu najhujših dejanj mračnjaške brutalnosti, dejanju, ki vsekakor močno ruši prizadevanja narodov in narodnosti neuvrščene socialistične Jugoslavije za udržitve in razvoj miroljubnih odnosov in sožitja med vsemi deželami sveta. V tem trenutku pa so naša prizadevanja še določnejša in zahtevnejša. Pričakujemo, da bo vlada Zahodne Nemčije kar najostreje obračunala s terorističnimi zločinci, njihovimi somišljeniki kot tudi z vsemi sovražniki naprednega, demokratičnega in svobodoljubnega človeštva.

Ljubljana, 11. februarja 1976

Delegati občinske konference SZDL Ljubljana Vič-Rudnik

DELOVANJE KOMUNISTOV V MERCATORJU

Na svoji zadnji seji so delegati sveta ZK v Mercatorju med drugim ocenili svoje delo v preteklem obdobju, svoj vpliv in uspešnost pri uveljavljanju novih ustavnih določil in se dogovorili kako bodo enotno in ustvarjalno delovali v prihodnje.

Mercatorjevi komunisti so postali aktivni predvsem po pismu IB CK ZKJ in tovariša Tita, ter po 21. seji predsedstva ZKJ in 20. seji CK ZKS. Spoznali so, da so bili doslej premalo delovni, da morajo urediti svoje vrste, utrditi svojo vlogo in položaj v naši družbi in sprejeti v svoje vrste nove člane.

V pričetku leta 1973 so ustanovili svet ZK, ki pa je dobil sedanjo zasedbo, ko so v njem delegati vseh osnovnih organizacij ZK Mercatorjevih TOZD, pred dobrim letom dni.

Delo sveta poteka na rednih sejah in skupnih sestankih organov DPO. Na njih obravnavajo vsa pomembna vprašanja v podjetju, idejno in politično ovrednotijo odprta vprašanja, dajejo mnenja, pobude in predloge o teh vprašanjih, evidentirajo kandidate za delegate v samoupravne organe in DPO itd.

Sredi dela in življenja

Za boljše medsebojno obveščanje so o delu vseh sestankov posredovali članstvu in sekretarjem OO ZK zapisniki in sklepi. Vodilo sveta ZK je prav v tem, da deluje znotraj

samoupravnih struktur, znotraj OOS in KKMD, sredi dela in življenja kolektiva. Nikoli se komunisti ne zapirajo v lastne vrste.

Za uspešno delo sveta, kot neposrednega koordinatorskega med OO ZK in ostalimi DPO, bodo morali v prihodnje posvetiti večjo skrb obveščanju in boljši medsebojni povezavi.

Sprejemanje novih članov

V organiziranju OO ZK v posameznih TOZD so dosegli uspehe, nikar pa ne morejo biti v celoti zadovoljni, zato je njihova primarna naloga v prihodnje ustanavljanje novih osnovnih organizacij v TOZD, kjer le-teh še ni. Od skupaj 29 TOZD in dveh delovnih skupnosti imajo organizirano OO ZK v 21 TOZD, šest TOZD ima tri oziroma manj kot tri člane, ki so vključeni v druge OO ZK ali na terenu.

Med zaposlenimi je okoli 7 % komunistov, v organih samoupravljanja na ravni podjetja je 36,8 % komunistov, v organih DPO 56,1 %, v izvršnih organih DPO podjetja pa 68 % članov ZK. Med vodilnimi delavci je 57 % komunistov.

Številke nam povedo, da je prva naloga Mercatorjevih komunistov, da širijo svoje vrste, predvsem s sprejemanjem mladih, ker je odstotek članov ZK v celotnem podjetju premajhen. Akcija vključevanja novih članov že poteka in pričrpani smo, da bo obrodila željene uspehe.

DOHODKOVNI ODNOSI MED TRGOVINO IN PROIZVODNJO

Mercator se dogovarja s proizvodnimi organizacijami o trajnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev — V iniciativnem odboru za ustanovitev samoupravne poslovne skupnosti Mercator so predstavniki 19 jugoslovanskih proizvodnih organizacij in proizvodnih TOZD Mercatorja — Delovni osnutek osnova za pripravo samoupravnega sporazuma o trajnem sodelovanju in o združevanju dela in sredstev teh organizacij — Sporazum bo predvidoma podpisalo 78 Mercatorjevih dobaviteljev.

Že ob koncu lanskega leta varjati s proizvodnimi delovnimi organizacijami o trajnem

sodelovanju in združevanju dela in sredstev. V ta namen so ustanovili iniciativni odbor za ustanovitev samoupravne poslovne skupnosti Mercator, v katerem so predstavniki 19 Mercatorjevih največjih dobaviteljev po posameznih blagovnih skupinah in proizvodnih TOZD: Emba in Tovarna mesnih izdelkov. Za predsednika iniciativnega odbora so izvolili tovariša Janeza Čemažarja, direktorja Tobačne tovarne.

V Mercatorju so že tudi pripravili delovni osnutek sporazuma, v katerem so prikazana natančna določila dohodkovnih odnosov. Iz njega so razvidni tudi cilji sporazumevanja, ki pa so naslednji: povečanje dohodka proizvodnih in trgovskih organizacij; pospešen razvoj in izkoriščanje proizvodnih in trgovskih zmogljivosti; večja poslovna učinkovitost; skupno načrtovanje proizvodnje, blagovnega prometa in razvoja, zadovoljevanje potreb potrošnikov; enakopravna delitev skupnega dohodka; skupno odločanje o namenih uporabe skupnega dohodka. Po določilih tega osnutka bodo proizvodne in trgovske organizacije medsebojno vplivale na razvojno politiko, tako proizvodnje kot trgovine. Usklajevale bodo svoje

plane s skupnimi komercialnimi plani, ki bodo določali izbor količine in vrednost proizvodov in blagovnih skupin, izdelanih in prodanih v naslednjem planškem obdobju. Nadalje bosta proizvodnja in trgovina skupaj raziskovali tržišče, financirali propagandne akcije, skupno planirali dohodek in delitev dohodka, določali maloprodajne cene in prevzemali riziko iz skupnega poslovanja.

Skupni organi upravljanja

Za uresničevanje skupnih ciljev, odločanje o skupnih poslih in za koordinacijo bi skrbeli skupna organa in sicer: skupščina samoupravne poslovne skupnosti Mercator in sveti blagovnih skupin, ki jih bo 17.

Delovni osnutek so proizvajalci dobro ocenili. Obenem pa so že tudi opozorili na nekatere nejasnosti, ki jih bo potrebno razčistiti. Na seji iniciativnega odbora so imenovali tudi skupino, ki bo pripravila predlog samoupravnega sporazuma. Pri tem bo izhajala iz delovnega osnutka, upoštevala pa bo tudi dane nove predloge. Samoupravni sporazum bo predvidoma podpisalo 78 Mercatorjevih dobaviteljev.

UREDITI ŽIVLJENJSKE IN KULTURNE RAZMERE DELAVCEV

Pred delegati skupščine skupnosti enote za zaposlovanje (ta je ustanovljena v vsaki občini) je v razpravi družbeni dogovor o minimalnih standardih za življenjske in kulturne razmere pri zaposlovanju delavcev. Podpisniki — sindikati, skupnosti za zaposlovanje, izvršni sveti občinskih skupščin in regijski odbor Gospodarske zbornice — se zavezujejo, da bodo v okvirih tako imenovanih minimalnih standardov zagotovili naslednje pogoje:

- reševanje stanovanjskih vprašanj delavcev v skladu s krajevnimi razmerami;
- prehrana delavcev;
- vključevanje delavcev v kulturne in druge aktivnosti ter uporabljanje storitev vzgojno-

varstvenih, vzgojnoizobraževalnih in zdravstvenih ter drugih organizacij;

— pogoje, ki zagotavljajo delavcem družbeno dogovorjeno raven osebnih in skupnih porabe, ki je opredeljena v družbenih dogovorih o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za OD.

Zagotoviti navedene pogoje prav gotovo ni lahka naloga. Delegati, ki sodelujejo v skupščini naše enote za zaposlovanje, se bodo pri tem morali temeljito vključiti v razmišljanja strokovnih kadrovskih služb in odborov za medsebojna razmerja v združenem delu v organizacijah združenega dela.

JOŽE DERNOVŠEK

JERICA KUNC

Konec prejšnjega meseca smo jo vsi, ki smo jo ljubili in spoštovali, spremili na njeni zadnji poti.

Rodila se je 20. 12. 1894 na Barju veliki kmečki družini in je že zelo mlada spoznala kako trd je vsakdanji kruh, posebno, če si ga služiš po tujih hišah.

Prav zato ji je družina, mož Jernej, delavec v Tobačni tovarni ter sin Jožko in hčerka Cvetka, pomenila vse. Preprosta, zavedna in napredna družina je ob prihodni okupatorjev takoj našla svoje mesto v Osvobodilni fronti. Okupator jo je zaradi tega z možem in sinom vred odpeljal v Nemčijo, kjer je sin star komaj 19 let za vedno ostal v Buchenwaldu.

Po vrnitvi iz Dachaua in Augsburga v tako težko pričakovano svobodo na svoj dom, se je takoj vključila v aktivno delo Osvobodilne fronte ter še v vse nje sorodne družbenopolitične organizacije.

Za neprekinjeno, nemorno in nesebično 30-letno delo na tem področju je dobila priznanje, ki ji ga je podelilo mesto Ljubljana-heroj.

Od nje sta se na zadnji poti poslovila predstavnik družbenopolitičnih organizacij in predstavnica gasilskega društva iz Trnovega, v katerem je ves čas živela in nas bodrila s svojo prisrčnostjo.

Naj ji bo lahka, tako zelo ljubljena slovenska zemlja.

IZ GLASIL LJUBLJANSKIH OBČIN

Pri sporazumevanju se zatika

— Sama ustavna določila še ne pomenijo sprememb odnosov in njihovo uveljavljanje. To se je pokazalo tudi pri samoupravnih sporazumih o združevanju sredstev za financiranje nekaterih družbenih dejavnosti — ugotavljajo v Mostah. — Pri zadnjem takem preizkusu smo na izpitu padli. V mislih imam sporazumevanje o združevanju sredstev za dijaške in študentske domove in za financiranje krajevnih skupnosti. Pri sprejemanju teh sporazumov smo dosegli izredno slabe rezultate. Samoupravni sporazum za dijaške domove je do 9. januarja podpisalo le 52 podpisnikov ali 31,5 % od skupnega števila zaposlenih delovnih ljudi. Tudi samoupravni sporazum o financiranju krajevnih skupnosti je doživel podobno usodo.

„NAŠA SKUPNOST“ — Moste-Polje

Kako naprej?

Bliskovitost, s katero so rasli novi bloki in stolpnice v Šiški, je vzrok, da jih tako imenovani „spremljajoči objekti“ niso mogli dohajati (trgovine, šole, vrtci, itd.). Zadeva je bila čedalje bolj resna iz leta v leto, s samoprispevkom pa smo pravzaprav uspeli rešiti le najnujnejše — varstvo in šolstvo. Pri načrtovanju te akcije so sestavljenci računali predvsem s primanjkljajem v že stoječih soseskah; gradbinci in prodajalci stanovanj pa so medtem načrtovali po svoje. Nove bloke, soseske, naselja ... In zdaj smo tu! Pred vprašanjem kako naprej?

„JAVNA TRIBUNA“ — Ljubljana-Šiška

Terenski odbori SZDL

Akcija SZDL v Centru je zdaj usmerjena na ustanavljanje terenskih organizacij Socialistične zveze. Ime teh enot pa ne pomeni, da gre za nek nov, nižji forum. Nasprotno, pravijo, se bo prav tu končalo vsako forumsko delo. — Terenski odbori naj bi bili sestavljeni iz članov SZDL, delegatov zborov stanovanalcev ali hišnih svetov v večstanovanjskih stavbah. Tako bi tudi zbori stanovanalcev dobili določeno politično funkcijo; tako bi se pravzaprav uspostavila povezava med skupščinsko delegacijo in občani, ki je zdaj nakazana le preko zborov delovnih ljudi in občanov, vendar pa ni ustrezna ...

„DOGOVORI“ — Ljubljana-Center

Bežigradjani predlagamo

Predsedstvo Občinske konference SZDL, izvršni odbor in družbenopolitični zbor občinske skupščine soglasno predlagajo uvedbo novega samoprispevka za gradnjo nujno potrebnih šol in vrtcev, ki naj bi ga razširili tudi na gradnjo družbenopolitičnih, zdravstvenih, kulturnih in športnih ustanov oziroma prostorov, ker po običajni poti ne bo moč zgraditi vseh teh nujno potrebnih objektov ... Prispevek naj bi znašal med enim in dvema odstotkoma od bruto osebnega dohodka na zaposlenega. Občani bodo o tem še temeljito razpravljali ...

„ZBOR OBČANOV“ — Ljubljana-Bežigrad

Številni obisk

Muzejsko zbirko NOB na Črnučah je lani obiskalo doslej največje število občanov in drugih obiskovalcev — kar dva tisoč. Med njimi pa je, žal, še vedno največ otrok, čeprav je opazen tudi porast števila starejših obiskovalcev. Ne gre za to, da je med obiskovalci največ mladine, pač pa za to, ker za ta muzejček še malokdo ve v Ljubljani.

„ZBOR OBČANOV“ — Ljubljana-Bežigrad

DELEGATI O NOVOGRADNJA

Kratek pogled v analizo novogradenj kaže, da imamo poleg socialno ogroženih 457 delavskih, 65 upokojskih družin in družin z invalidi še 15 borčevskih družin. Za slednje so delegati odločno zahtevali da se jih preseli pred vsemi ostalimi skupinami prosičev.

Samoupravne stanovanjske skupnosti ljubljanskih občin združujejo sredstva solidarnosti in vzajemnosti za gradnjo najemnih družbenih stanovanj v Ljubljani, zato je prav, da povemo kaj to predstavlja. Gre za zagotovitev stanovanj skupno 1.736 delavskim družinam z nizkim dohodkom na člana družine (od tega v Bežigradu 246, Centru 339, v Mostah 376, v Šiški 399 in na Viču 376). Preko 850 družin naj bi se vselilo že v tem letu. Mladih delavskih družin, ki so se vključile v varčevanje skupno z OZD je v Ljubljani 378 (od tega v Bežigradu 80, v Centru 69, v Mostah 75, v Šiški 73 in na Viču 81), letos naj bi se preselilo 250 teh družin. Vseh prizadetih borčevskih družin je 85 in kolikor bo zahtevala naše skupščine sprejeta, bi morali biti vsi pod primernejšo streho že do zadnjih dni junija 1976. Predložena prednostna lista prizadetih družin iz naše občine je bila skupno s poročilom odbora za družbeno pomoč pri občinski stanovanjski skupnosti soglasno sprejeta.

Skupščina je tudi sprejela statut stanovanjske skupnosti in statut skupnosti socialnega varstva z upoštevanjem precejšnega števila pripomb iz javne razprave, ki je potekala o obeh aktih od začetka novembra 1975. Pri statutu stanovanjske skupnosti velja omeniti sistemsko spremembo v delegatskih razmerjih, ki polno hiš v družbeni lastnini. Tako postajajo zbori stanovanalcev v KS cijiške delegacije stanovanjske skupnosti s skupno 28 delegatskimi mesti v skupščini. Delegati predstavljajo tako zbor stanovanalcev hiše, ki jih je delegirala kot tudi zbor stanovanalcev v KS. Zbori stanovanalcev imajo nalogo razpravljati o programu investicijskega vzdrževanja za hiše iz svoje krajevne skupnosti ter predlagati na seji skupščine prioriteten red uresničevanja tega programa. V času, ko to poročamo, že vemo za odločitev v septembrski sodišča o pristojnostih hišnih svetov (o tem smo poročali polno uveljavlja 12. člen zakona o gospodarjenju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnini).

Skupščina je nadalje sklepala o začasni politiki stanarin v letu 1976, o udeležitvi na natečaju za pridobitev sredstev za nakup 1.500 stanovanjskih enot v soseski VS 1 — TRNOVO v višini 25.000.000 dinarjev, ki pa naj bi bile v večji meri namenjene za razrešitev lanskega stanovanjskega vprašanja prosvetnih in raziskovalnih delavcev. Seveda bo potrebno v prihodnosti ta vprašanja vsekakor razreševati v tesnejšem sodelovanju tako s prizadeti delavci, kot tudi z OZD in stanovanjsko skupnostjo. Uresničitev priglasega

posojila je odvisna tudi od dokumentacije, ki jo naj predloži GP TEHNIKA in Zavod za urejanje zemljišč Vič-Rudnik ter nazadnje tudi od aktivnosti odbora za gradnjo pri stanovanjski skupnosti. Izvršni svet občinske skupščine svoje naloge za to sosesko uspešno in tekoče rešuje.

Prav tako je bila podana informacija glede načrtov v soseski VS 3 — ob levi strani Tržaške ceste (kjer je stala Žičnica) in za pripravo ustrezne dokumentacije za nadaljnje najemanje posojil, ki jih lahko stanovanjska skupnost krije.

JOŽE DERNOVŠEK

RAZMIŠLJANJA O... MESTU KMEČKE ŽENE V NAŠI DRUŽBI

Kmečka žena naj bi se vključila v samoupravljanje v krajevni skupnosti in kmetijski zadrugi oziroma obratih za kooperacijo. Ob sedanjem stanju lahko ugotovimo, da je sodelovanje kmečkih žena minimalno. Nekaj več sodelujejo kmečke žene v delegacijah za občinske skupščine in samoupravne interesne skupnosti. Na vasi je še vedno prisotna navada, da na večino sestankov odhajajo moške in to celo na sestanke, ki so organizirani za žene. Vendar pripravljenost za sodelovanje obstaja pri ženah. Pri Zadrugi zvezi Slovenije je ustanovljen odbor za kmečke žene. V tem odboru so samo kmečke žene in ob ustreznem vodstvu so pokazale veliko aktivnost in že dale vrsto iniciativ za potrebne akcije za njihovo večje angažiranje.

Za nadaljnji razvoj organiziranosti kmečke žene je zelo pomembna strokovna pospeševalna služba. Njeni organiziranosti ter nadaljnji krepitvi moramo posvetiti vso pozornost. Ob dobrem delovanju pospeševalne službe bo tudi kmečka žena aktivna in uspešna pri razvoju in doseganju novih odnosov na vasi, v družini in proizvodnji.

Z urejanjem življenjskih razmer na vasi nam bo veliko lažje razvijati idejno in politično akcijo, da se močneje uveljavi vloga kmečke žene pri reševanju gospodarskih, kulturnih komunalnih in drugih zadev. Ob tem sklopu vprašanj velja posebej omeniti trgovino. Naše vasi so zelo siromašne s trgovinami, vendar današnje življenje tudi na vasi zahteva vsakodnevni nakup v trgovini. Trgovsko mrežo bi morali nujno približati vasi ali organizirati časovno prodajo ob določenih dnevih in podobno.

Oddaljevanje šole iz vasi pomeni nadaljnje razvrednotenje vasi. V prihodnje se moramo boriti proti taki politiki. Celotno nasprotno, na vas bi morali celo nekaj ljudi „vrniti“. Tu so stanovanjske zgradbe, gospodarska poslopja in celo stroji, ki predstavljajo kapital, ki danes propada. Na drugi strani imamo pritisk na delovna mesta, ki jih ni in stanovanja, katera šele gradimo, na vasi pa so stanovanja in brez pomena propadajo, lahko pa bi jih koristili.

S svobodo smo dobili enakopravnost, vendar kmečke ženo enakovrednost danes po 30 letih občutijo po svoje. Naj to prikažem na najbolj preprostem primeru potrošniških kreditov. Potrošniški kredit lahko dobimo za obleko, pohištvo, gradbeni material, gospodinske stroje, avto itd. Kredit lahko dobimo na dokaj preprost način z izpolnitvijo formularja in nekaj podpisov. Kmečki ženi to ni dostopno. Zanj potrošniškega kredita ni kakor tudi drugih ne, razen tistih, ki jih omogoča proizvodno sodelovanje, vendar ti so namenski za proizvodnjo. Kredita zanj ni ne v banki ne v trgovini. Vsem kot kreditojemalcem je garancija naše delo, kmečki ženi, njeno delo ne omogoča zagotovila niti ne posestvo. Še posebej so prizadete male in srednje kmetije. Tu smo dolžni stanje spremeniti in doseči resnično enakopravnost.

S ponovno organiziranostjo Hranilno kreditne skupnosti pri zadrugi zvezi in KZ ter obratih za kooperacijo se sicer kreditni odnosi izboljšujejo vendar to samokreditiranje omogoča napredovanje v proizvodnih odnosih. Nujno je omogočiti kreditiranje potrošnih dobrin oziroma standarda, kar HKS nima v svojem programu in bi to lahko izvedli preko dostopnih potrošniških kreditov.

Ob koncu naj povem le še to, da je navedeno le poizkus prikazati nekaj izsekov iz življenja in dela kmečke žene v družini in družbi ter seznaniti širši krog z njenim položajem v družbi z namenom, da stanje kar najhitreje spremenimo na bolje.

Ing. LOJZE HABJAN

Naša sodelavka Andreja Berlan v pogovoru s predsednico sveta za družbenoekonomske položaj žensk pri OK SZDL Pepco Oprešnik

NJEN POLOŽAJ SE IZBOLJŠUJE, MI PA SMO JI DOLŽNI POMAGATI!

Bliza se 8. marec in tako vsaj ob tej priliki pomislimo na naše žene, na njihove probleme in sploh na njihov položaj v naši družbi. Marsikdo se vpraša, ali je naša družba doslej dovolj poskrbela za razbremenitev delovne žene in izboljšanje pogojev za normalno delo in za njeno življenje nasploh!

Tako smo zaprosili za kratek razgovor Pepco Oprešnik, predsednica sveta za družbenoekonomske položaj žensk pri OK SZDL Ljubljana Vič-Rudnik, ki se je odločila, da spregovori o položaju kmečke žene-proizvajalke v naši družbi:

„Kot vemo se letos izteka ‚Mednarodno leto žensk‘, ki pa si ga je naš svet za družbenoekonomske položaj žensk zastavil kot dolgoročni program, saj vemo, da se v enem letu ne da uspešno in učinkovito izvesti nobene večje akcije.“

Posebno skrb bomo to leto posvetili prav kmečki ženi-proizvajalki, ker se nam zdi, da je prav ta potrebna večje družbene pozornosti. Po statističnih podatkih se manjša število kmetij, pojavlja pa se naziv pol kmet, ker se moški zaposlujejo v bližnjih mestih. Vendar pa žene ostajajo doma na prav tako veliki kmetiji kot je bila prej in zato ta naziv pol kmet vsekakor ni primeren. Tako mora posvečati kmečka žena-mati vso skrb obdelovanju zemlje, gospodinjstvu in vzgoji otrok.

Zato lahko ob tej priliki vidimo, kakšnega pomena je celodnevna šola na podeželju! Takšna šola predstavlja za kmečke otroke izreden napredek in skrb celotne družbe za njihov razvoj in s tem možnost vključevanja v nadaljnje šolanje. Kmečki starši se svojim otrokom ne morejo dovolj posvetiti, ker so s kmečkim delom preobremenjeni, pa tudi s svojim skromnim znanjem otrokom ne morejo kaj dosti pomagati. Seveda so tu še nekatera odprta vprašanja, npr. vprašanje prehrane v šoli. Kmečki starši težko plačujejo prehrano v celoti še posebno zato, ker so kmečke družine še vedno precej številne in imajo v šoli hkrati več otrok. Tako je potrebno s posebnim regresom šolske prehrane zajeti tudi kmečke otroke.

S celodnevno šolo je tudi kmečka mati precej razbremenjena in se lahko tako lažje vključuje v družbenopolitično in društveno življenje na vasi. S takšno aktivizacijo pa se tudi družbenopolitično prosvetljuje.

Nekaj bi spregovorila še o varstvu otrok na podeželju. Na splošno prevladuje mnenje, da na vasi ne potrebujemo vzgojno varstvenih zavodov, saj lahko stare mame, tete in sosedje varujejo otroke. To mnenje pa je popolnoma zgrešeno, ker se pri tem pozablja, da je tudi vzgoja predšolskih otrok pomembna za dober vzpost opziroma vključitev v osnovno šolo, kajti opazna je razlika, zlasti prva leta, pri uspehih otrok, ki so prišli iz varstva in pa od doma.

V bodoče bomo morali misliti na to, da se bo tudi v manjših vaseh ali zaselkih našla kakšna soba za varstvo malčkov, seveda pod okriljem večjega vrtca, prav tako pa imamo v mislih tudi organiziranje potujočih vrtcev po vaseh in to vsaj dvakrat tedensko.“

ANDREJA BERLAN

8. MAREC — DAN ŽENA!

Proslavljajmo mednarodni praznik žena s proslavami in srečanji žena v organizacijah združenega dela in krajevnih skupnostih! Angažirajmo se vsepovsod za družbeno razreševanje njihovih problemov, ki jih še vedno tarejo kot matere, proizvajalke in občanke!

Organi upravljanja v organizacijah združenega dela usmerite sredstva namenjena proslavljanju dneva žena v splošno družbeno koristne namene!

Žene, v čimvečjem številu se udeležimo osrednje kulturne proslave dneva žena v Ljubljani, ki bo v ponedeljek 8. marca ob 18. uri v hali Tivoli.

Naj bodo vse te proslave in srečanja primeren zaključek proslavljanja mednarodnega leta žena!

PRVA OO RK V TOZD V SLOVENIJI

je ustanovljena v Iskri, Tržaška 2

Na pobudo članov osnovne organizacije sindikata ISKRA, TOZD Inštitut za prenosno tehniko so na letni konferenci OOS sprejeli sklep o ustanovitvi osnovne organizacije Rdečega križa.

Ta sklep so realizirali 20. februarja 1976, ko so se po uspešni krvodajalski akciji, ki se je udeležili prek sto krvodajalcev iz Tržaške 2, zbrali na ustanovnem občnem zboru OO RKS.

Na tem zboru, ki mu je prisostvoval tudi predsednik OO RKS Maks Klanjšek so prisotni sprejeli pravilnik OO RKS ISKRA, Ljubljana, Tržaška 2 ter izvolili izvršni — nadzorni odbor in delegacijo višje organe RKS.

Sprejeli so dosežen program dela s področja krvodajalstva, socialne in vzgojne dejavnosti. Vsekakor je ta korak vreden pohvale in posnemanja, saj je to prvi delovni kolektiv, ki je ustanovil svojo OO RK v Sloveniji.

NA BREZOVICI AKTIVNI

Osnovna organizacija Rdečega križa združuje okrog 500 članov. Delo te organizacije je že več let aktivno tako na socialnem kot na vzgojno izobraževalnem področju. Vsako leto izdelajo program dela in ga s pomočjo krajevnih skupnosti kot tudi z drugimi družbeno političnimi organizacijami in šolo uspešno izvedejo. Vsako leto tako pripravijo tovariško srečanje za vse občane starejše nad 70 let in jim na ta način izkažejo pozornost. Ob dnevu žena bodo letos obiskali vse žene, borce in jim čestitali prav tako pa tudi občanke, ki dobivajo socialno pomoč. Tudi tu računajo na pomoč članov podmladka Rdečega križa, ki jih je veliko in so zelo prizadevni.

Že sedaj pa se člani te organizacije pripravljajo na akcijo zbiranja starih stvari, ki bo 24. aprila. Organizirali bodo več zbirališč, da bo akcija lažje potekala in da se je bo udeležili čimveč krajanov.

Se bi lahko pisali o prizadevanjih članov RK na Brezovici, o njihovem uspešnem sodelovanju s civilno zaščito, o sosedski pomoči, o uspešnih krvodajalskih akcijah in podobno. S svojim delom dokazujejo, kako pomembno je poslanstvo RK in kako pomembna je pomoč sočloveku.

POPRAVEK

V prejšnji številki Naše komune smo v anketi z naslovom „Kako smo pristopili k podpisovanju“ na strani 7 pomotoma zapisali, da je ravnatelj osnovne šole Polhov Gradec Vlado Sotlar, dejansko pa je Jože Kavčič. Zaradi neljube pomote se vljudno opravičujemo!

UREDNIŠTVO

OBISKALI SMO KRAJEVNO SKUPNOST GOLO — ZAPOTOK

MLADINA GOLEGA JE LAHKO VSEM VZOR!

V gasilskem domu na Golem se je s prebivalci krajevne skupnosti pogovarjal naš novinar Milovan Dimitrić. V razgovoru so sodelovali z desne proti levi: Anton Golob, Vlado Ganoni, Alojz Mlakar, Milovan Dimitrić, Jože Gradišar, Franc Debevc, Alojz Kraljič, Justin Mihelič, Janez Golob, Albert Ponikvar, Jože Železnik, Tone Jamnik in Franc Usenik.

Kozjansko, Haloze, Brkini, Suha krajina, Bela krajina pred nosom Ljubljane? Je to malce preveč senzacionalistično? Toda dejansko je tako, dejansko le 18 km od Ljubljane, torej našemu glavnemu mestu tik pred nosom, živijo ljudje v razmerah, ki so tako zelo podobne našim znanim, razvitim, nerazvitim področjem. Tako živijo prebivalci v naši občini, tam okoli Krima. Krajevna skupnost se imenuje Golo-Zapotok in ima tudi po vseh zakonskih predpisih status gorske krajevne skupnosti, kmetije pa ustrezajo vsem predpisom in zahtevam za hribovske kmetije. Krajevna skupnost Golo-Zapotok pa je prav tako nerazvita kot nerazvita področja, pa čeprav sodi pod ljubljansko občino. Prebivalci nimajo vode, so brez kanalizacije, brez telefona, skoraj neprevozno cesto imajo, avtobus komajda pride kdaj na to področje, industrije nimajo, gostilne nimajo, delavci, ki se vozijo na delo v „šihu“, morajo zvečer skoraj osem kilometrov pešati z Iga na Golo, če stanujejo v kateri se bolj oddaljeni vasi, pa še več. Avtobusa zvečer namreč ni! Kljub temu pa prebivalci delajo, se trudijo in njih aktivnost je očitna, njihovi delegati so znani kot zelo prizadevni in marljivi ter vestni v vseh občinskih organih, pa tudi mestnih in republiških. Mladina je delavna in je ena redkih krajevnih skupnosti v ljubljanskih občinah, ki se resnično lahko pohvali s prizadevnimi in odlično organiziranimi mladinci.

Vasi izumirajo

KS Golo — Zapotok se razteza po pobočjih in senogetih okolice Krima. Obsega šest vasi: Kraljič, Golo, Škrilje, Selnik, Zapotok, Visoko in Rogatec. Po številu prebivalcev je to majhna krajevna skupnost, ki šteje komaj 380 prebivalcev. Bilo jih je mnogo več, pa so odšli: s trehuhom za kruhom, kruha namreč v njihovih rodnih krajih ni bilo več. Pred leti je bila ta krajevna skupnost še dokaj gosto naseljena, danes pa so ostali le še stari. Vračajo se le upokojenci, mladih pa ni. Ob tem je zelo aktualno vprašanje partizanskega vojskovanja v primeru vojne, saj morajo v tem primeru zelo važno vlogo odigrati hribovske kmetije. Te pa izumirajo in nujno je nekaj narediti, da se to spremeni. To je nujno zaradi naše varnosti in pozabiti tudi ne smemo na pomembnost tega področja v času NOB, ko je bil tu eden prvih spopadov, tu so streljali talce, tu so dvakrat požigali, tu so pokale prve puške, tu so ustanovljali prve partizanske enote, tu so nudili partizanom vse, tu ni bilo izdajalcev, tu so bili vsi za partizane, mnogi so se borili, imajo skratka slavno in herojsko zgodovino.

Želje po vodovodu

Predsednik KS Golo-Zapotok je ALOJZ KRALJIČ. „Smo povsem kmečka KS. 600 metrov nad morjem ležijo naše vasi. Imamo prav idealne pogoje za živinorejo, vendar mora nekdo to živino oskrbovati, nekdo jo mora tudi prodati, nekdo mora načrtovati, skratka vse narediti. Tega pa ni, saj so ostali tu gori na kmetijah, ki se stari ljudje, ki ne zmorejo vsega tega. Zapotok npr. ima ogromno sena, vendar ostaja nepokošeno, ali pa kolikor ga sosedji pomagamo pokositi ostarilim kmetom. V letih 1965-1970 je bilo izredno hudo izseljevanje, sedaj pa se je že ustavilo. Saj se praktično več nima kdo izseljevati. Če bi vozil avtobus, kot se spodobi, potem bi morda kdo prišel nazaj, tako pa ni kaj dosti možnosti.

Smo pravi pravcati reveži. Industrije nimamo, imamo le dva obrtnika avtoprevoznika. Ta dva pa ne moreta vzdrževati naše krajevne skupnosti. Zato smo še posebej zainteresirani za solidarnostno financiranje krajevnih skupnosti. Naša KS nima svojih prostorov, pisarne imamo kar doma po kuhinjah.

Menimo, da bi morale podeželske krajevne skupnosti prav tako zaživeti kot mestne, saj smo ravno tako prebivalci kot tisti v mestu. Tudi kmet rabi kopalnico, morda še bolj, ker se bolj umaze.“

Član sveta KS FRANC USENIK je povedal o načrtih: „Sedaj smo se odločili da „na tak ali onak“ način zgradimo vodovod. Sedaj imamo namreč le kapnice, ki imajo od 10 do 30 kubikov vode in tega je hitro konec. Na dnu ostane le umazanija. Ko nam pripeljejo nato vodo s cisterno, se vsa umazanija dvigne in nekaj časa sploh ni pitna niti za oko. Če bi dali našo vodo pregledati, bi nam vse kapnice zaprli, saj so nezdružive.“

Vsak bo nekaj dal

Član sveta KS ANTON GOLOB: „Vodovod bomo gradili, koliko bomo le mogli s svojimi sredstvi, saj na druga ne moremo kaj dosti računati, saj nimamo delovnih organizacij. Vsaka hiša

bo prispevala po 5000 din. To je za nas veliko. Pri tem pa so pokazali solidarnostno pripravljenost lastniki vikendov, ki bodo prispevali enako vsoto po vikendu. Ta denar bomo zbirali po vaseh Zapotok, Golo in Škrilje. Tako bomo zbrali 1,65 milijona, saj bo dalo okoli 130 hiš.“

Alojz Kraljič: „Vodovod bo veljal po sedanjih predračunih 6,17 milijona. To je zelo veliko, vsaj za nas. S tem denarjem bi zajeli potok Šumnik, ki ima odlično vodo in jo speljali po ceveh v naše hiše. Ogromno pomoč pri gradnji pa nam je obljubila JLA. JLA nam je obljubila kar 19.000 delovnih ur za gradnjo. S tem nam bodo resnično izredno veliko pomagali. Svojo pomoč pa so nam obljubili tudi kadeti s šole RSNZ, ki bodo prišli k nam delat pri gradnji tri sobote.“

In kako bodo zmogli občani sploh tak prispevek, ko so skoraj brez dohodkov?

Franc Usenik: „Vsak bo moral dati bika za vodovod. Pa bomo rade volje dali, samo da bo voda. Nekako bomo le zmogli, saj ima skoraj vsaka hiša koga v službi in si tako lahko le privarčujemo nekaj denarja. Seveda pa bomo dali za to, vsaj mnogi, vse svoje prihranke.“

Anton Golob: „Elektriko sicer imamo, vendar bo treba nekatere stvari še popraviti in dodelati. Nujnost pa je telefon. Tega potrebujemo kot le kaj. JLA je zgradila telefon in obljubili so nam nekaj linij. To bi bilo resnično odlično! JLA nam sploh izredno veliko pomaga.“

Divjad se masti

ALBERT PONIKVAR, predsednik zbora delegatov: „Gozdove imamo, to je res. Pa kaj nam to pomaga, saj smo revni. Živinoreja je na psu, veliko zemlje je v pušči. To je naša slika. Kar pa imamo, nam le malo ostane. Po naših bornih poljih in posevkih se namreč masti divjačina. Naša polja so ji prava poslastica in se tako visoka ograja in še tako zavarovano polje ne pomaga. Na enem koncu preganjaš jelena, na drugem koncu polja medtem srnjak obeduje. Medved pride na večerjo in ko ga podiš s poslednjih ostankov, se na tretjem koncu obližuje in požira posevke čreda divjih prašičev. Koruze letos nisem dobil niti en sam storž, pa sem je posejal kar precej. Divjačino hranimo odlično, saj je videti v odlični formi in lepo rejena. Če je zima huda, pride k nam v vas, prav pred vrata razsajat medved, kot da bi se jezil, ker mu nismo zunaj pustili ustrezne prehrane. In lovci? Ti imajo slab odnos do nas. Neradi plačajo škodo, če jo sploh in še potem je plačajo manj, kot pa je je povzročila divjad. Ne vemo, kaj storiti. Včasih imamo občutek, kot da smo prehranjevalni biro za divjad.“

Krajevna skupnost Golo-Zapotok nedvomno potrebuje za svoj razvoj in za to, da bi lahko odigrala svojo funkcijo v primeru vojne, uspešno pomoč širše družbene skupnosti.

Herojska zgodovina

Kaj se je dogajalo med vojno, pripoveduje JANEZ GOLOB, predsednik krajevnega odbora ZZB. „Veliko borcev je bilo, ki so prišli iz naših hiš in odšli s puško v roki v boj proti okupatorju. Na tem področju sta se formirali dve brigadi: Šerčerjeva brigada in X. ljubljanska udarna brigada. Cela krajevna skupnost je bila požgana dvakrat. Moške je okupator izseljeval in to ne malo. Veliko smo dali in menim, da bi morali več dobiti, kot pa smo.“

Član krajevnega odbora ZZB FRANC DEBEVC nadaljuje: „23. maja 1941 se je pri nas začel prvi napad na Italijane. Tedaj so škrljiski fantje napadli Italijane in jih dobro premlatili.

Na Kureščku so se zbirali v času vojne prvi borci. Tam v stari koči so se snovali prvi načrti. Tam je bila vrsta herojev in junakov, znanih iz naše zgodovine. Tedanja lastnica gostilne Stana Žitnik je veliko pomagala partizanom in jih podpirala, kjer je le mogla in jim nudila vse, kar je imela. Tako je bilo pri nas med vojno.“

„Tudi danes smo prisotni povsod“, pravi Janez Golob. „110 članov šteje naša organizacija. Sodelujemo pri vseh praznovanjih in akcijah, kolikor le moremo. Zapotok in Škrilje bosta letos dala poudarek spominskemu obeležju in obnovi obeležij nasploh. K nam hodi veliko mladih v ekskurzijah gledat partizanske kraje. Tudi naša mladina je odlična. Veliko nam pomagajo in vse nam naredijo, kar je le treba in kar seveda zmorejo, torej, da ni treba finančnih sredstev. Letos si bomo prizadevali, da bi naredili spomenik v Zapotoku nad šolo, na tistem kraju, kjer so ustrelili med NOB okupatorji 14 talcev.“

Idealni mladinci

Organizacija ZSMS te KS ima 32 članov, čeprav je mladih le malo, vendar imajo več članov kot marsikatera mestna KS, kjer živi nekaj tisoč mladincev, pa jih ni nikjer. Mladinci iz KS Golo-Zapotok pa so prisotni povsod. TONE JAMNIK je predsednik krajevnega aktiva ZSMS. „Imeli smo že vrsto udarniških akcij. Urejevali smo partizanske poti, vaška pota itn. Svoj prostor imamo v gasilskem domu in ga tudi izkoriščamo. Organizirali smo namizni tenis, šah, ples... Vso opremo, vse smo sami kupili. Povrhu imamo pa še denar, torej kar polno mladinsko blagajno. Udeležili smo se tudi več pohodov, mladinskih delovnih akcij, naši mladi so bili v Halozah in povsod se skušamo udeleževati. Sedaj želimo ustanoviti mladinsko škrljisko četo. Računamo pa tudi na to, da bi s prostovoljnimi delom gradili dom, seveda skupaj s KS. Tam bi imeli nato prostore, pa tudi KS bi končno dobila svoj prostor.“

ZVONE LENIČ, član vodstva mladinskega aktiva: „Skušali bomo organizirati v bodoče vsakega mladince. Še nekaj jih je, ki ne delajo, pa računamo, da bodo.“

Krajevno organizacijo SZDL pa tarejo težave, predvsem kadrovske. Predsednik JUSTIN MIHELIČ pravi: „Reorganizirali smo se v redu, toda ljudi je premalo. Sodelujemo povsod: pri delu, praznovanjih in v sedanjem delegatskem sistemu se več ljudi ukvarja z družbenopolitičnim delom. Problem pa je raztresenost, saj se težko dobimo. Je tudi po pet kilometrov peš hoje od enega do drugega. Na današnji sestanek so prišli ljudje peš skozi sneg tudi po pet kilometrov.“

Center brez OZK

Sekretar osnovne organizacije ZK Zapotok je VLADO GANONI. „Golo nima svoje organizacije, kar je velika škoda. Vsaj aktiv bi moral biti. Tudi z mladimi bomo potem lažje delali. Smo edina KS, ki v središču nima OZK. Bolj kompaktni bi bili potem. Pozabiti pa tudi ne smemo, da dviga glavo kler. Bolj moramo ob tem poudariti družbeno samozasčito.“

Alojz Kraljič: „Veliko nas je bilo v ZK, pa se je organizacija razšla zaradi sporov, ki smo jih imeli z nekdanjim komitejem na Rudniku.“

Izredno marljivi so na Golem tudi gasilci. Predsednik gasilskega društva je JOŽE ŽELEZNIK. „Na našem področju imamo dve društvi. V tem času smo adaptirali dom oziroma ga praktično na novo zgradili, kupili kombi, brizgalno in naši člani imajo po gasilski liniji odlično izobrazbo. Letos slavimo 50 let in nekaj ustanovnih članov je še živih. Letos bomo slavili, obenem pa bomo „fehtali“ za novo brizgalno, ki jo rabimo. Prihodnje leto pa bo slavilo 50 let tudi škrljisko gasilsko društvo. Oni bodo morali obnoviti dom in še kaj nabaviti, morda kombi in brizgalno.“

Član delegacije JOŽE GRADIŠAR: „V delegaciji nam manjka nekoga, ki bi gradivo sam razlagal in ga nato preštudiral. Tudi udeležba je včasih slaba, nekateri pa se branijo iti v Ljubljano na seje. Seveda, ko pa morajo našo peš domov.“

ALOJZ MLAKAR, delegat KO v OK SZDL: „Imamo tudi moški pevski zbor, organiziramo redne proslave za dan republike, 22. december — dan JLA, za vsak praznik kaj naredimo. Žal pa nam manjka večji oder.“

Kaj je s Kureščkom?

SREČKO PEČEK, član sveta KS: „S trgovino smo zadovoljni, žal pa nimamo gostilne. Za tiste, ki delajo popoldne, bi morali preskrbeti še en avtobus. Predlagamo krožni promet prek Turjaka. Kmečki turizem so le sanje, saj ni vode, niti ceste. Na Visokem je sicer že več vikendov kot domačij, vendar bi jih bilo še več, če bi bila voda. Tako pa se ne moremo iti turizma.“

Alojz Mlakar: „V izgradnjo novega doma na Kureščku smo izredno veliko vložili tudi prebivalci sami in bi bile tam za turizem idealne možnosti, pa je dom zaprt. Zaprt je že dve leti in na vse urgence ga še vedno niso odprli.

Vlado Ganoni: „O cesti do sem so že veliko govorili, pa ni še nič. Pred praznovanjem občinskega praznika leta 1972 so vse zakoličili za novo traso, pa je ostalo le pri tem. Ovinke naj bi zravnali, vendar so količki že zginiti. Sele pred kratkim so uredili poti toliko, da so vse vaše dostopne z močnejšim in vzdržljivejšim avtom. Vsega res ne moremo sami, pripravljeni pa smo vedno pomagati in dati, kolikor le moremo. Nekaj je treba narediti za to zibelko partizanstva!“

Zapisal: MILOVAN DIMITRIĆ
Fotografiral: LEON JERE

OBISKALI SMO DELOVNO ORGANIZACIJO

VZPENJATI SE KOT ŽIČNICA, PRAVIJO V ŽIČNICI

Izdelava strojev za lesno opremo

ŽIČNICA, zanimivo, pravzaprav kar malce nenevadno ime za tovarno, posebej še, če sploh ne proizvaja takšnih proizvodov, kot bi človek po imenu pričakoval. Včasih pa so v tej tovarni, takrat še ko je stala ob Tržaški cesti, izdelovali tudi žičnice. Danes je to le preteklost, še bolj oddaljena preteklost kot pa stari prostori, iz katerih se je Žičnica „izkopala“ pred slabim letom. Danes ima Žičnica v svojem proizvodnem programu izdelovanje strojev za lesno industrijo, pa tudi avtoservisno opremo izdelujejo. Del proizvodnje, ki je na prvem

stadiju. Ko smo prišli v sklopu Slovenijalesa, pa so se nam klajnili, tako se je spremenilo stanje samo zaradi imena. Tako smo uspeli tudi dobiti kredit za novo tovarno, ki ga sami ne bi dobili. Ko smo imeli kot celota status TOZD v Slovenijalesu, smo razpustili administrativni aparat, saj ga v celoti nismo več rabili. Slovenijales je skrbel za plasma na trgu itn. To, se nam zdi, je bilo najboljšo obdobje. Sedaj smo OZD v isti grupaciji, vendar se je položaj spremenil, odkar je Slovenijales SOZD. To sicer še formalno ni povsem urejeno, saj ni vseh samoupravnih aktov in še ni vse „po regljah“ konstituirano, vendar

Želimo biti prisotni v tretjem svetu

Na ves ta kup vprašanj je ponovno odgovoril direktor Stane Grča. „Doslej smo izvažali desetino naše proizvodnje, računamo pa, da bomo letos izvozili že petino. Izvažamo predvsem v Francijo, Nemčijo, Švedsko, Italijo, Čehoslovaško in na Madžarsko. Sedaj pa se pripravljamo za izvoz v Kanado. Poskušali smo tudi s tretjim svetom in nekaj izvozili tja, vendar je bila to le malenkost. Tretji svet za to očitno še ni dovolj razvit. Naše zmogljivosti pa so tako velike, da se moramo širiti. Širiti pa se moramo pred-

nekateri stari nočejo pomagati mladim in tu so problemi.

Lani smo zbrali za šest milijonov prihrankov. To smo dosegli z izboljšanjem proizvodnje, z racionalizacijo delovnih operacij. Poenostavili smo v konstrukciji izdelavo elementov in boljše orodje smo kupili. Dosegli smo večjo hitrost in točnejšo obdelavo, pa tudi pri delovnih pripravah smo privarčevali. Še vedno pa nam dela težave delovna disciplina in tu bi bilo mogoče še marsikaj privarčevati. Delavci delajo dejansko, kot smo izračunali, le po pet in pol do šest ur dnevno. Tu pa že marsikaj izgubimo,“ ugotavlja Stane Grča.

Žičnica je v naši državi eden šestih proizvajalcev tovrstne opreme in je na drugem mestu po moči. Za to skupnost, ki je nastala samoniklo, pa je značilna velika stopnja koordinacije in enotno nastopanje, tako da sploh ne prihaja do težav, s katerimi se srečujejo mnoge sorodne skupnosti.

Več mladih proizvajalcev v vrste ZK

Kako je pa z Žičnico na drugih področjih? Kaj so naredili komunisti po 5. seji CK ZKS? O temu je pripovedoval sekretar osnovne organizacije ZK PETER SNOJ. „Vsakega sklepa pete seje smo sklenili prenesti v tovarno. Težave imamo le z obratom Ribnica, ker tam politično življenje ni najboljšo. Nimajo svoje organizacije ali aktivna ZK, saj je tam en sam komunist.

Med 50-članskim kolek-

Delavska kontrola pa se bo lotila dela z novimi močmi. Predsednik je novoizvoljen in sicer ANDREJ RUS. „Bolj mlada je naša kontrola in doslej ni dala tistega, za kar je bila postavljena. Prejšnji odbor ni dosti naredil, oziroma konkretnega sploh nič. Sedaj bomo skušali začeti. Najprej bomo obravnavali zaključni račun.“

Še vedno smo premalo povezani

ZDRAVKO PARIŠIČ združuje v sebi kar dve pomembni funkciji. Je predsednik delavskega sveta in obenem še tajnik osnovne sindikalne organizacije. „Naš delavski svet nima revolucionarnih dnevnih redov. Imamo nekatere težave, čeprav smo po ustavi vse formalno izpeljali. Je vprašanje motivacije, tu so tudi ekonomski problemi in če teh ne bi bilo, bi bilo marsikaj boljše in lažje. Zagotoviti moramo boljše obveščanje, saj je slišati na zborih delovnih ljudi tudi številne neupravičene kritike, saj so ljudje le enostransko seznanjeni. Delavski svet pa je boljši po ustavnih spremembah. Ni več tistega roke gor, roke dol. Problemi pa so z izvršilnimi organi kot npr. s poslovnim odborom. Ta pozablja na sklepe delavskega sveta. Sedaj smo sklenili, da naj predsedniki teh organov občasno poročajo delavskemu svetu.

No, in še o sindikalni organizaciji, to moram tudi jaz povedati. Sindikat ne deluje, kot bi moral in kot bi želeli. Skusa biti sicer podaljšana roka ZK, vendar mu to ne uspeva vedno.

medicinskih sester, za krajevne skupnosti in za stabilizacijo. Seveda pa je vprašanje, kaj storiti s tistimi, ki ne bodo hoteli priti. Kakšne naj bodo sankcije?“ sprašuje Zdravko Parišič.

Premalo številni smo

JANKO ZUPANČIČ je predsednik ZSMS. „Naša organizacija je nekaj časa spala, sedaj pa ne spi več. Imamo 20 članov, lahko pa bi jih imeli mnogo več, saj je štirikrat več mladih. Na tem področju sedaj tudi delamo. Imeli smo dvodnevni izobraževalni seminar, načrtujemo pa vabljuje akcije in rekreacijo. Problem pa so kadri, saj niso vsi iz Ljubljane. Menim, da bi nas morali z občinske konference ZSMS bolj spodbujati.“

V Žičnici pa delavci posvečajo veliko pozornosti rekreaciji. Tako imajo delovno planinsko društvo. Naredili so si sami kočjo pri Predvoru, imajo pa tudi še parcelo pri Cerkniškem jezeru, kjer želijo zgraditi vikend, vendar ni denarja.

Do konca leta pa se bodo morali v Žičnici odločiti, kaj bodo naredili z obratom Ribnica. Sedaj so naredili model organiziranosti in če bo model v redu, se bodo odločili, da bo ta obrat TOZD. Treba pa bo rešiti tudi vprašanje dohodka, saj so cene proizvodov, ki jih izdelujejo v Ribnici, svobodne, v Ljubljani pa omejene.

In kaj menijo o Žičnici, o delu, skrbi za delavca, o družbenopolitični dejavnosti v tovarni delavci sami?

GABRIJEL TRČEK delavec: „Družbenopolitično smo

ZDRAVKO PARIŠIČ

JANKO ZUPANČIČ

ANDREJ RUS

mestu, je že „star“ in predstavlja okoli 60 odstotkov proizvodnje, medtem ko je izdelovanje avtoservisne opreme novejša zadeva, ki zavzema tretjino proizvodnega programa, medtem ko ostalih 10 odstotkov odpade na izdelovanje različnih drugih kovinskih predmetov. V sklopu proizvodnje avtoservisne opreme izdelujejo največ naprave za demontiranje gum, zavor itn. To proizvodnjo nameravajo tudi izredno povečevati, tako da bi spremenili strukturo proizvodnje v korist avtoservisne opreme. Ob vsem tem pa je nujno povedati še to, da sodi Žičnica v veliko SOZD Slovenijales, kateri se je priključila ob začetku sedemdesetih let. V tem sklopu so doživeli različne reorganizacije, pa tudi opomogli so si zaradi zaledja, ki ga nudi ime Slovenijales

Združevanje je bilo nujno

Direktor Žičnice STANE GRČA pove o tem: „Že dalj časa pred številnimi združitvami smo v tovarni uvideli racionalnost združevanja in potrebo, da se vključimo v celovitejšo organizacijo združenega dela in tudi da nastopamo v takih okvirih na trgu. Slovenijales je imel pravzaprav tri stopnje združevanja: najprej lesno panogo, nato druge tovarne, kot smo mi, in poslednje sedaj pred kratkim, ko so vključevali npr. Brest. Mi smo prišli v drugi generaciji združevanja. Sami smo bili premajhni. Če smo prišli na banko kot Žičnica, so nam kar vrata kazali in o kakšnih kreditih smo lahko le sanja-

živimo in delamo že po novem. Kaj pomeni to za nas?

Poglejmo si! Devet starih milijard planiramo kot svoj letošnji bruto dohodek, vendar so nam naročili od tega v okviru Slovenijalesa le 1,2 stare milijarde. Za ostalo si moramo po-

STANE GRČA

iskati kupce sami. To pa pomeni, da moramo prej razpuščeni aparat ponovno vzpostaviti. To pa ni najbolje za nas, pa tudi neracionalno se nam zdi. Težave imamo sedaj zaradi tega. Tovarne v sklopu SOZD Slovenijales se sedaj obnašajo npr. do nas tako kot do kake druge tovarne, ki sploh ne sodi v našo grupacijo. To pa se nam ne zdi prav. Res pa je, da si na ravni SOZD medsebojno pomagamo, če gre komu slabo“, je še dodal Stane Grča.

In kako bo glede na to v bodoče z Žičnico? Kaj planirate, kako se boste razvijali, kako je z izvozom?

vsem na zunanja tržišča in tu bomo morali spet poskušati s tretjim svetom, saj so tam perspektive. Prodor na zunanja tržišča za nas pravzaprav ni tako težak, kot za marsikatero industrijo, ki je naših mejah privilegirana. Mi smo na domačem trgu izpostavljeni ostri mednarodni konkurenci, torej smo v enakem položaju kot zunaj. To je posledica tega, da je opremo, ki jo proizvajamo, lahko vsakdo prosto uvažal, kolikor je hotel in so nas tuji stiskali. Tujci so lahko kreditirali na osem let, mi le na tri leta, pa še obrestna mera je bila drugačna. Toda vzdržali smo. Prizadel nas je tudi težaven položaj lesne industrije, ki ni mogla izvažati v Ameriko in je imela sploh zastoj. Zato niso naročali novih strojev. Ob vsem tem pa moramo poudariti, da smo ena tistih delovnih organizacij, ki več izvažajo kot uvažajo. Naš izvoz je za tretjino večji kot pa uvoz.

Veliko si obetamo od nove tovarne, novih prostorov. Lani smo bili razočarani, ker smo pričakovali večji skok proizvodnje zaradi nove tovarne, torej boljših pogojev, pa se to ni zgodilo. Letos pa upamo na učinek te investicije.

Tare nas tudi precejšnja fluktuacija delovne sile. Imamo 300 zaposlenih vendar se pogosto zamenjujejo. Eni menijo, da so tega krivi slabi osebni dohodki, drugi pa, da medsebojni odnosi. Pri plačah je tako, da so delavci plačani na normo in je dohodek različen, poprečje pa je 3400 din. Pri odnosih pa je tako, da

PETER SNOJ

tivom pa bi jih moralo biti več! Skušali smo že in še bomo ustanoviti aktiv ZK. V naši organizaciji pa se borimo za popravek strukture, saj nam manjka neposrednih mladih proizvajalcev. Menim, da se nas 20 članov v delovni organizaciji kar „čuti“ saj smo prisotni povsod. Je pa v naši tovarni problem z zavestjo delavcev. Tu skušamo čimbolj učinkovati. Po delovnem času so pripravljeni le redki priti na sestanek. Delavski svet in drugi sestanki so že popoldne, medtem ko moramo sklicevati zbor delovnih ljudi dopoldne, če želimo, da jih pride dovolj.“

GABRIJEL TRČEK

Po drugi strani pa smo spet zelo aktivni, vendar premalo povezani. Sedaj smo sicer odstranili nedelavne in razširili odbor. Ne želimo le skrbeti za ozimnico in kurivo in cenejše blago. Opažamo pa, da je premalo spodbud od delavcev samih. Skrbimo tudi za rekreacijo in socialno plat, saj smo ustanovili sklad socialne pomoči „Čebelica“ itn. Prenašamo pa že marsikaj na politično delo. Žal še vedno „škriplje“ pri nosilcih sindikalnih skupin. Poskrbeli smo tudi za cenejšo desetdnevno letovanje na morju itd. Sedaj smo se odločili, da delamo tri sobote in sicer: za dom

STANE RAVNIK

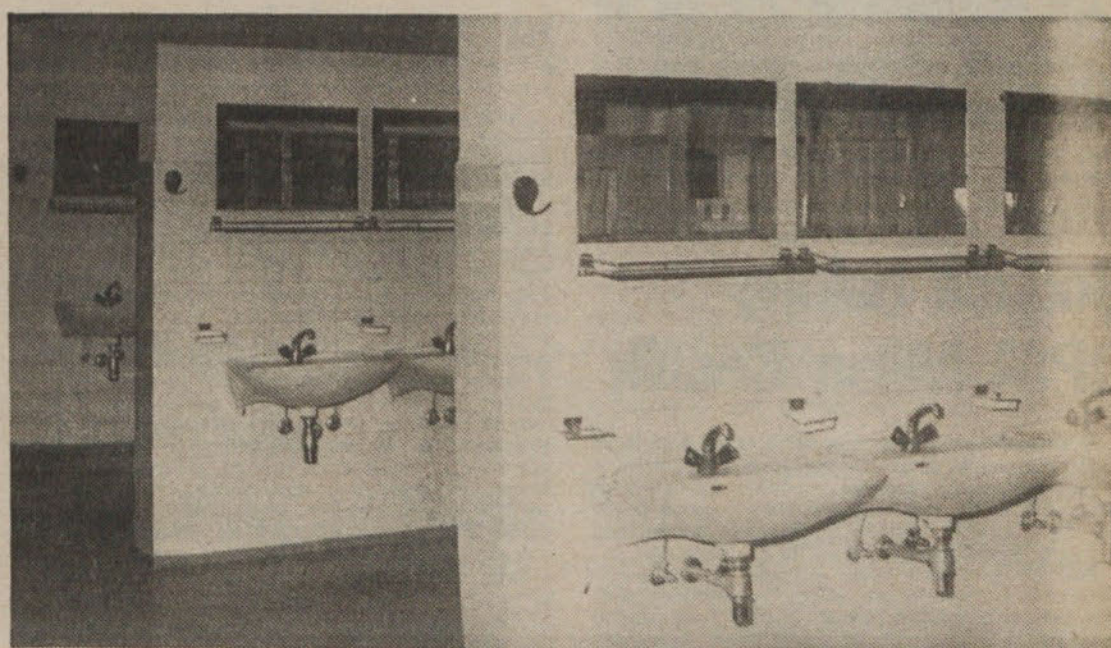
kar dobro organizirani. Žal pa ljudje nimajo vedno pravega zupanja. Za odločitve pa se ljudem tudi prepušča premalo časa. Ljudje menijo, da je pri stvarih včasih pritisk in da je vse že vnaprej odločeno.“

STANE RAVNIK, delavec: „Jaz sem dobil stanovanje, imam pa kredit, ki ga bom sedaj odplačeval celo življenje. Zadolžen sem do vratu. Dosti nas je takih z nerešenim stanovanjskim problemom, vsaj 25. Denarja za kredite je v tovarni premalo.“

Žičnica pa bo očitno napredovala, se vzpenjala tako kot žičnica. MILOVAN DIMITRIČ

PROIZVODNJA V ŽIČNICI

TUDI ZA „NEPROIZVODNE“ POSKRBLJENO

Foto: LEON JERE

MLADI V OO ZSMS MALČI BELIČ

VEMO, KAJ HOČEMO IN PRIZADEVALI SI BOMO

Radi imajo svoje okolje, s katerim se srečujejo vsak ponedeljek. Do nedavnega je vodil to OO ZSMS Ivo Brečič:

„Izmed 1168 mladih, ki živijo v naši krajevni skupnosti, (vsem smo že dvakrat poslali vabila za sejo), nas je članov OO ZSMS okrog šestdeset in od tega le polovico aktivnih“.

„Mladi premalo poznajo vrednost osnovne organizacije. Tu bi se lahko spoznali z najrazličnejšimi stvarmi, spoznali bi, kaj je plehka zabava in kaj resno delo, tako pa nas določeno število mladih ne jemlje resno, drugi ki pa so vključeni v osnovne organizacije na delovnem mestu ali šoli pa se nam ne priključijo“, je opravičevala članstvo organizacije njena sekretarka Meta Dobovišek.

Kljub majhnemu članstvu je organizacija prebrodila

začetne težave, ki so bile tudi finančnega značaja, saj so šele letos dobili simbolično dotacijo krajevne skupnosti in občinske konference ZSMS. Poleg samoprispevka so pobirali še odpadni papir, da so lahko zaživel, kajti prireditve, ki so jih organizirali in s katerimi si finančno pomagajo podeželske osnovne organizacije, niso naletele na dober odmev. Le malo ljubiteljev preproste ustvarjalnosti mladih si je ogledalo njihov trud. Čeprav so naleteli na nerazumevanje do svojega ustvarjalnega odrskega dela, niso obupali in pripravljajo za začetek marca dramo „Obsojeni“ delo njihovega člana Gorana Gluviča, ki je bil tudi eden izmed petorice najbolj delovnih v preteklem letu. Kadrovska komisija je namreč pred letno konferenco pregledala dejavnost članov, nedelavne izključila in ocenila pet najboljših, ki so se imeli kje izkazati.

„Naša 30-članska pohodna enota je organizirala vrsto pohodov. Bili smo na občinskem prazniku v Notranjih Gorah, imeli smo orientacijski pohod na Ig, bili smo v Kozlarjevi gošči itd. Poleg pohodov smo organizirali vrsto športnih tekmovanj in delovnih akcij. Tako smo urejali okolico blokov na Tomažičevi ulici, pa okolico vrta Malči Belič, delali smo na Aleji spominov in tovarištva in pri celodnevni šoli na Dobrovi“, mi je povedala nova predsednica organizacije Darja Marn.

„Naše sodelovanje z občinsko konferenco je zelo dobro. Veliko naših članov dela v njenih organih, ona pa skrbi za naše idejno usmerjanje. Prav tako smo dobro zastopani v krajevni organizaciji SZDL in imamo v njenem predsedniku našega mentorja. Prav

tako nam pri našem delu pomaga krajevna skupnost Malči Belič, ki nam velikodušno odstopa v uporabo vse prostore.“

V začetku našega pogovora nas je bilo malo, potem se je krog večal, verjetno je prišla vsa tridesetorica aktivno delujočih mladincev. Postopoma so se vključevali v razpravo z različnih področij, ki so in še taje njihovo organizacijo. Dobila sem vtis, da fantje in dekleta, ki si v letošnjem letu želijo razširiti članstvo, povečati dejavnost vseh komisij in izboljšati sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami v krajevni skupnosti, mislijo razsodno. Vedo v čem je njihova moč, ki jo hočejo uveljaviti in ne bodo sami krivi, če bodo njihove želje včasih neuresničljive.

MINKA SKUBIC

Vičiada — vzpodbuda delovanju mladih

Konec lanskega in v začetku letošnjega leta so vse tri področne konference OKZSMS naše občine organizirale zaključne prireditve tekmovanj svojih osnovnih organizacij pod enotnim imenom VIČIADA.

Mladi s terena, iz šol in delovnih organizacij so pridobivali točke za svojo organizacijo z delovnimi akcijami, družbenopolitičnim izobraževanjem, kulturnimi in zabavnimi prireditvami, pohodi, organiziranimi izleti, obiski raznih prireditev in dobrim informiranjem. Prav tako je bilo ocenjeno sodelovanje z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in izpolnjevanje nalog ter sodelovanje v akcijah OK in RK ZSMS. Edina naloga osnovnih organizacij, ki so, in ki želijo sodelovati v tem tekmovanju, je redno pošiljanje izpolnjenih obrazcev, ki so koristen pripomoček tudi posameznim konferencam za celovitejši pregled dela svojih organizacij v tekočem letu. V lanskem letu je imela konferenca mladih v izobraževanju najboljšo osnovno organizacijo na osnovni šoli Bičevje in TSS, pri KMD so si razdelile prvo mesto osnovne organizacije delovnih organizacija Ilirija, Igo in Iskra-Horjul, med mladimi na terenu pa so izstopali mladi iz osnovne organizacije Malči Belič z Viča.

Vičiada je dosegla in še pogloblja svoj namen — spodbujanje delovanju mladih, OK ZSMS ki je njen nosilec, pa to spodbudo v najboljših organizacijah nagradi s praktičnimi nagradami.

M.S.

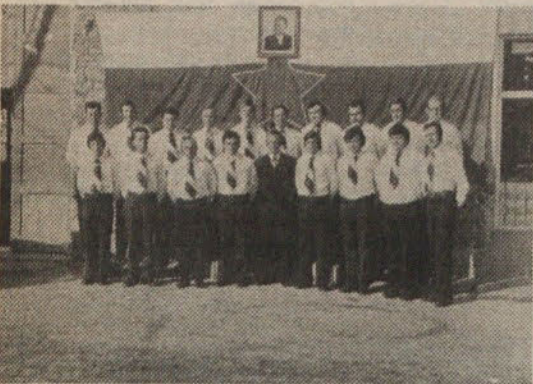
Tudi v Iški vasi kulturno-umetniško društvo

Vaščani Iške vasi so v zadnjih dneh januarja ustanovili KUD Iška vas. Člani tega društva so se zavzeli za čim boljše povezavo z vsemi družbenopolitičnimi in društvenimi organizacijami. Tako bodo lažje uresničevali naloge in program, ki so si ga zadali. Med prvimi bo vsekakor združevanje vseh za oživljanje in delovanje dramske in pevske sekcije. Z besedo in pesmijo bodo skušali razvijati kulturno zavest, ob tem pa tudi budili veselje do kulture najširšemu krogu krajanov. Treba bo zagotoviti tudi primeren prostor, ki ga v vasi trenutno še ni, obstojajo pa možnosti s preureditvijo obstoječih garaž v gasilskem domu oziroma z izgradnjo doma družbenih organizacij. Sodelovali bodo tudi na revijah dramskih skupin in pevskih zborov in se tako tudi vključili v kulturno delovanje občine.

Ustanovitev KUD Iška vas pomeni uresničitev želja, da se kulturna dejavnost razširi na vse vaščane in ne samo na mladince, ki so bili do sedaj glavni nosilci kulturnih akcij v tem kraju.

Entuziazem in vložen napor v dosedanjem delu, pripravljenost vodstva KUD, še posebno tovariša Strleta ter vseh ostalih so zagotovilo, da bodo s skupnimi naporii uspešni tudi v prihodnje.

MIRA JAKŠA

Moški pevski zbor iz Iške vasi že dalj časa uspešno nastopa.

Bodoče naloge DPM Milan Česnik

V ospredju programa dela DPM Milan Česnik so nekatere naloge, ki terjajo čimprejšnjo rešitev. Tako npr. izpolnitev seznama socialno in zdravstveno ogroženih otrok od 4. do 15. leta starosti. Pri tem bodo sodelovali tudi člani socialne zdravstvene komisije pri krajevni skupnosti. To akcijo naj bi izvedli do 25. februarja.

Posebno pozornost bodo posvetili tudi rekreaciji predšolskih in šolobveznih otrok, tu je misljeno predvsem plavanje v pokritih bazenih. Nadalje so se odločili za razpis za pridobivanje zasebnih varušk za varstvo dojenčkov po vzoru in izkušnjah iz KS Krim-Rudnik in Maribor. Posebno arh bodo posvetili tudi pridobivanju

novih članov in nenazadnje pobiranju članarine. Na sploh pa se njihov program dela deli na tri področja: na organizacijsko ureditev društva, varstvo otrok in družine ter letovanja in rekreacijo otrok.

Kar zadeva organizacijsko ureditev društva bodo med drugim razširili sodelovanje z različnimi organizacijami in ustanovami in sicer z interesnimi skupnostmi, družbenopolitičnimi organizacijami in drugimi dejavniki v krajevni skupnosti in občini, ki obravnavajo probleme otrok in družine, nadalje s šolskimi sveti in sveti pionirskih odredov, z VVZ, z mladinskimi, kulturno prosvetnimi in športnimi organizacijami ipd. Kar zadeva varstvo otrok in družine se bodo še naprej odločno zavzemali za čimprejšnjo gradnjo VVZ in jasic, za otroke med 3 in 6 letom starosti bodo enkrat tedensko organizirali „ure pravljic“, za starše teh otrok pa občasna predavanja in nasvete o sodobni vzgoji ter podobno.

Vprašanja rekreacije otrok pa bodo reševali, poleg letovanja predvsem socialno in zdravstveno ogroženih otrok tudi s tem, da se bodo zavzemali za ureditev otroških igrišč in za organiziranje plavalnih tečajev in kopanja v pokritih bazenih, kot je bilo že omenjeno.

Predsednica občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij Dragica Kregelj je na proslavi slovenskega kulturnega praznika — 8. februarja, spregovorila o vlogi in pomenu kulturnega poslanstva v vseh sredinah našega družbenega življenja. V bogatem kulturnem sporedu so sodelovali sopranistka Ileana Bratuš — Kacjanova, igralka Alenka Svetelova, pianist Andrej Jarc, basist Jože Stabej, flavtist Aleš Kacjan in Domen Končan, član dramskega društva iz Horjula.

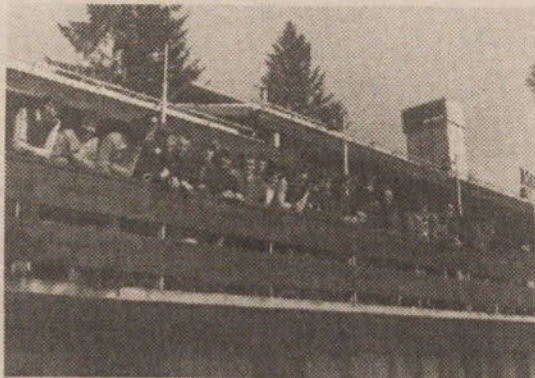

Smetanove kolačke je zamedel sneg

V Šentjoštu niso nikoli križem rok. Napotili so se v Pionirski dom in izbrali tekst, ki ga ima tudi tamkajšnji Otroški oder v železnem repertoarju: prikupno igrice Marthe Swintz „Kraljevi smetanovi kolački“.

Šentjoščani so dokazali, da tudi sami niso vraževerni, na miniodru je v tej minigradi sodelovalo trinajst otrok: Rajko je bil kuhar, Marko glasnik, ostale vloge pa so si razdelile Breda, Marta, Mihelca, Irena, Marija, Ivica, Joži, Metka, Marjanca, Slavka in celo nevhaležno vlogo kralja, ki je ves čas na odru in ves čas tudi nekaj godrnja, je morala prevzeti Stefka. Na Šentjoštu bo torej tudi primanjkovalo moških igralcev. Pa so tudi dekleta dokazala, kaj zmorejo pričarati pod skrbnim vodstvom Ivanke Kavčičeve: kot pirhi našminkane, izredno okusno oblečene, ob moderni estetski sceni številnim gledalcem, ki so za vstopnino položili v košarico prostovoljen drobiž ali pa tudi ne, pričarati svet teatra, kjer ni nič zares, pa se malo občinstvo v hudi zadregi vendarle na glas zasmje, da odžene urok, ki ga ima čarovničina ABRAKADABRA. Kraljevska stola sta bila v napoto, gibanje je bilo otežkočeno, zato so jih povabili v Horjul in še kam in bi že zaigrali, pa je zapadel sneg in jih odrezal od sveta. Upajmo, da se je zdaj že stopil in so v Polhovem Gradcu in Horjulu pokazali, da zmorejo obvladati tudi gledališki prostor, ki ga v Šentjoštu zdaj še ni.

J. TAUFER

V začetku februarja so nadaljevali svojo jesensko politično šolo z dvodnevним seminarjem na Jasnici predstavnik KMI in KMD naše občinske konference ZSMS. V prijetnem okolju so naredili tale skupinski posnetek z željo, da se jim drugi pridruži še več sovrstnikov, da bodo tudi oni lahko spoznali svojo idejno usmerjenost.

Razstava Franca Zupeta — Krištofa

„Slikar Krištof vztrajno vsako leto na Prešernov dan razstavlja v Horjulu in večino drugih priložnosti in vabil odznanja“, čeprav so krajanje Horjula na to nedvomno lahko ponosni, pa je vsem, ki smo videli njegovo razstavo v Horjulu žal, da ga širše občinstvo ne zapiše v koledar kulturnih dogodkov. Franc Zupet — Krištof je namreč doživel v pomembnega slovenskega portretista, preroške besede predsednika SAZU Josipa Vidmarja, ki jih je zapisal v vpisno knjigo 1966 so se uresničile „močan in zanimiv talent, ki te drži v oblasti“ se je razvil v umetnika, ki gledalca presene s svojo intenzivnostjo in osupne s svojim trdovratnim optimizmom. Njegov svet kraj in svetla, lirska, poln: rak in plesen se nista zažrla v njegove vrbe, umetna gnolila niso zmalčila njegovih rastlin v industrijski potrošni predmet — in človek sploh ni izpraznjen avtomat, marveč bitje, v katerem vibrira kozmos, trepetajo misli, gnezdijo groza, up in obup, je skratka živ, skrivnosten in zazrt. Oblikovno pa so zdaj toliko bolj točne besede, ki jih je Janez Messensel napisal za Delo 1970 leta: „Vendar so ti portreti barvno umirjeni, tonsko dobro modelirani, z nakazano težnjo po izraznosti in seveda z zadostno podrobnostjo.“

J.T.

List iz dnevnika pevovodje horjulskega pevskega zbora — Albina Weingerla

Končno sem lahko zadovoljen s svojim zborom. Tokrat so se Horjulci izkazali. Takšne discipline, pozornosti in predanosti petju še nisem doživel. Koncert je popolnoma uspel. Tristo kosmatih, si zbral „fajn“ program, je rekel Boris Makovec, predsednik izvršnega odbora Kulturne skupnosti občine Vič, ko mi je navdušeno čestital. Mislim, da je tu skrivnost uspeha. Program, da program! Končno se mi je le posrečilo izbrati program, ki je vsem pevcem ugajal. Zeleli so si popularen, peven, uporaben program. Tudi pesmi, ki bi jih lahko peli na izletih, na zabavah, v gostilni. Te pesmi so bile v večini (priredbe narodnih pesmi). Bilo je pa tudi nekaj težjih koncertnih pesmi (Jannequin, Orlando di Lasso, Ubald Vrabec, Simoniti...) Noben pevec se ni več obne spotikal. Nasprotno, peli so jih skrbno z zavestnostjo.

Z zborom sem dosegel zvočno zlitost, disciplino predvajanja in doživeto. Se nekaj: kdaj pa kdaj pravo muzikantsko razpoloženje. Glasba nas je zajela in vodila... Le pri fortisimih je bil zvok kdaj pa kdaj kovinsko suh. Je temu kriva dvorana ali pa izgovorjava? Sem preveč „jah!“ na čisti intonaciji?

Albin Weingerl med svojimi pevci.

Horjulski pevci — radi vas poslušamo

Sredi januarja so priredili horjulski pevci v polni dvorani kulturnega doma celovečerni koncert. Šesto leto že mineva, kar jih vodi poštvovalni zborovodja Albin Weingerl. V tem času so si pridobili v kraju izredno hvaležno poslušalstvo, ki jih v njihovih stremiljenjih podpira, sami pa so se organizacijsko učvrstili. Iz enega zbora so nastali trije: ženski (16), moški (18) in mešani pevski zbor (34) pevcov. Horjulci izpričujejo, da se ne nameravajo pevsko izobraževati samo zaradi neke trenutne kaprice, ampak da je to njihova trajna notranja potreba.

Nobena, še tako dobra konservirana glasba ti ne more nuditi tistega estetskega ugodja in užitka kot poudarjalno petje. Aktivno muziciranje lahko prmerjamo z delom, v katerega človek vlaga in razvija vse svoje umske in čustvene dispozicije, poslušanje konservirane glasbe pa teh lastnosti ne more nikdar aktivirati v tolikšni meri.

Zato moramo toliko bolj pohvaliti aktivno udeležbo horjulskih pevcov, ki po tolikih izkušnjah in nastopih zelo dobro vedo, da je sleherni njihov uspeh toliko večji, kolikor več truda so vložili v študij.

V razmeroma kratkem času (6 mesecev) so nastopili na več kot dvesto koncertih. To je bilo možno doseči samo z izjemno disciplino, z rednim in točnim prihajanjem na pevske vaje. Zaradi veselja do petja in zaradi predanosti poudarjalnemu procesu so lahko izbrali poleg pesmi razpoloženskega in že znanega žanra tudi zahtevnejše koncertne skladbe z bolj zapleteno kompozicijsko zasnovo. Naj omenim, da sta presenetljivo izstopili dve renesančni skladbi iz posvetne ustvarjalne zakladnice Clementa Jannequina „Bil se nisem boljše volje“ in Orlando di Lasso „Ko pride dedec“, kar dokazuje, da je zbor zmožen zapeti solidno in doživeto tudi zahtevnejše polifono grajene skladbe. Tudi Ubald Vrabec Slovenska pesem je tehnično zahtevna in so jo pevci kar dobro odpele.

V splošnem naj pripomnim, da zbor kot celota, kljub nekatere kadrovske spremembam še in prejšnjih let, neoprestano napreduje v tehničnem in interpretacijskem pogledu. Na nekaterih mestih, tudi v težjih pesmih, je zaznavna povsem zadovoljiva zvočna uravnovešena in glasovna zlitost, kar je očitno zlasti pri ženskem in tudi mešanem pevskem zboru. Interpretacijsko so bile pesmi zapete muzikalno, osebno bi želel nekoliko več dinamičnih razponov, tu in tam bolj razvit pianissimo (E. Adamič: Rasti rožmarin) in več agogičnih nians in živahnosti (R. Simoniti: Črček na vrtu in P. Kernjak: Ti puobč).

Zbor ima pod zanesljivim pedagoškim in umetniškim vodstvom. A. Weingerla vse pogoje, da z odpravo navedenih pomanjkljivosti in z nadaljnjim zavzetim tehničnim izpopolnjevanjem doseže raven, ki bo presegla občinske okvire.

CVETKO BUDKOVIČ

Ob kulturnem prazniku nastopili tudi folkloristi iz Dobrove

Na Barju je bila 7. februarja proslava v počastitev slovenskega kulturnega praznika. S programom je sodelovala tudi folklorna skupina, ki deluje v okviru KUD „Dolomiti“ na Dobrovi. Predstavila se je s plesi iz Bele krajine, Prekmurja in iz Gorenjske.

Ta folklorna skupina je ena redkih, ki delujejo v okviru KUD v naši občini, čeprav po osnovnih šolah obstajajo folklorni krožki. Pod vodstvom Vere Bozovičar ob ponedeljkih vadi v novi osnovni šoli šestnajst plesalcev. Vsi so mladinci — člani OO ZSMS Dobrova pri Ljubljani. Tradicija skupine sega vrsto let nazaj, vendar pa razen vodje od prvotnih plesalcev ni nikogar več v skupini.

Starejše tovariše zamenjujejo mlajši, ki prihajajo iz osnovnih šol. Tako se ni bati, da bi zmanjkalo mladine plesalcev, treba jih je le navdušiti za to vrsto kulturnega življenja v naši KS.

OLGA KOSMAČ

MLADI REČANI V NOTRANJJIH GORICAH

Okrepljeno prijateljstvo

Z ogledom hale Tivoli in novega zimskega kopališča je končala svoj obisk pri svojih vrstnikih tudi druga skupina pionirjev in pionirk iz KS Kastav pri Reki. Kot gosti KS Notranje gorice so v dveh skupinah po 15 otrok preživeli svoje zimske počitnice v Sloveniji. Prebivali so v šolskem poslopju, kjer so imeli tudi pogosta srečanja z domačimi vrstniki in predstavniki družbeno političnih organizacij krajevnih skupnosti. Ker v dolini ni bilo snega so se vozili na Rakitno, kjer jim je vodstvo Mladinskega okrevališča brezplačno odstopilo prostore za dnevno bivanje. Prva skupina si je ogledala tudi Planico in Kranjsko goro, ter jamo v Postojni. Zastopnica KS tovarišica Zmaga Žnidarič je poudarila pomembnost sodelovanja s pobrateno KS Kastav, ki je poleti sprejela mladino iz Notranjih gor. Na ta način se močno krepi prijateljstvo med mladimi, ki so nosilci naše bodočnosti.

Nekaj več o svojih vtisih so povedali nekateri gostje kar sami:

KARMEN PUHAR, 11 let, je bila najbolj navdušena nad s snegom pokrito naravo na Rakitni. Presenetilo jo je tudi gostoljubje domačinov, ki so goste sprejeli z odprtimi rokami. „Najbolj pa me je veselilo to, da ni bilo poleg mame. Tako sem se lahko resnično sprostil, ker mi ni bilo treba kar naprej poslušati maminih opozoril.“

SINIŠA PAVLINIČ, 11 let, je dejal: „Prvič sem se res po mili volji sankal. Ko se vrnem domov, bom prosil očeta, da mi kupi smuči. Zelo rad bi prihodnje leto nabiral prvo znanje o smučanju. Drugače mi je bilo letošnje zimovanje silno všeč. Nove prijatelje bom skušal obiskati tudi med letom.“

RUDI ŠTORM, vzgojitelj in učitelj telesne vzgoje v OS Kastav. „Spočetka sem imel namen svoje učence predvsem učiti smučanja. Ker pa otroci niso prinesli s seboj svojih smuč, sem pomagal pri sankanju. Čeprav se mogoče vam čudno sliši, vendar tudi sankati se je treba znati. Ker pa pri nas ponavadi snega ni, otroci nimajo priložnosti za učenje. V prihodnje bi rad skupino starejših zadržal v Sloveniji nekoliko dlje in jih naučil osnov smučanja. Za to bo treba vzpostaviti stike s njihovimi starši. Se enkrat bi se gostiteljem zahvalil za izkazano gostoljubje.“

Zimsko veselje med počitnicami različnih dolžin

Šolska vrata so se po enotedenskem premoru zopet odprla in prijetni spomini na minule dni bodo še dolgo požvižgali sivo vsakdanost. Tudi zima je čeprav malo prepozno nasula nekaj belega snega in so v poslednjih dneh šolskih počitnic po vrtovih zrastle številni sneženi močje. Nekateri so proste dni izkoristili za smučanje, sankanje in drsanje, drugi pa so prijetne urice preživeli v družbi najboljših prijateljev in prijateljic. Vsi pa so si nabrali novih moči za delo, ki jim ga nalagajo šolske obveznosti. Kako so preživeli počitnice nam bodo povedali nekateri kar sami.

MAJA MAGAZINOVIC hodi v četrti razred in je stara 10 let. O svojih počitnicah je povedala sledeče: „Teden brez pouka sem večinoma preživela v družbi prijateljic doma. Čeprav bi rada smučala, me oče ni peljal na smučišča. Tudi za tečaj, ki so ga organizirali v naši občini nisem vedela. Tako mi je preostalo le drsanje v Tivoliju. Obiskala sem tudi teto v Šentvidu, ki je bila mojega obiska zelo vesela. Prihodnje leto si želim počitnice preživeti na smučeh ali pa vsaj nekajkrat na Bledu, kjer bi lahko drsala na jezeru.“

TONI TRATAR, 18 let, je dijak gimnazije na Viču, doma pa v Polhovem Gradcu. „Svoje proste dni sem nameraval preživeti na smučanju, kjer bi se usposobil na tečaju za vaditelja smučanja. Na žalost pa je tečaj zaradi pomanjkanja snega odpadel. Tako sem sprejel ponudeno delo in sem pomagal pri organiziranju smučarskega tečaja naše občine v Mojstrani. Delo ni naporno ker me veseli delo z mladino in tudi na ta način prislužen denar mi bo kasneje na smučanju dobrodošel. Pogrešam večjo aktivnost športnikov na naši šoli, ki za letošnjo zimo niso pripravili nobenega tečaja. Menim, da se lahko organizira zimovanje tudi v Sloveniji in se ne organizira draga letovanja v tujini. Lani smo imeli na šoli tak primer.“

JANJA MAROLT, 6 let, je doma na Vrhovcih. V šolo še ne hodi, vendar se že drzno spušča po belih strminah s smučmi na nogah. „Na smučarskem tečaju sem tukaj v Mojstrani prvokrat. Zelo mi je všeč sonček in prijazen tovarišica. Tudi drugo leto bi rada s sestrico bila na takem tečaju. Če naju bo atek peljal na sneg tudi med tednom, bova do naslednjega leta obe znali dobro smučati. Zelo rada bi se peljala tudi s pravo, ta veliko vlečnico. Tja me bo peljal atek.“

Ze samo na podlagi želja šolarjev lahko ugotovimo, da pravih zimskih počitnic brez snega ni. Zato le težko odpravimo togost šolskih vodstev, ki lahko zadnji dan rednih počitnic nenadejano (samo za nekatere) zapadel sneg, tako iznenada je prišlo obvestilo, da šole lahko podaljšajo počitnice. Odziv osnovnih in srednjih šol na ponujeno možnost pa je bil dokaj različen. Nastale so očitne razlike v obliki podaljšanih počitnic. Nekateri šole pa so celo imele redni pouk. Te razlike pa so najbolj bolele prizadete šolarje, ki so opazovali razigrane vrstnike, medtem ko so sami imeli pouk. Morda bi v bodoče kazalo take in podobne stvari predvideti in se na njih pripraviti nekoliko prej. Tako pa bodo letošnje počitnice ostale v spominu kot neenake počitnice.

Toni Tratar

Janja Marolt

Ho-ruk!
Delo, učenje, veselje!

Pestrejše življenje brigadirjev

Do odhoda brigad na letošnje delovne akcije nas loči nekaj mesecev, ki jih bo Center za mladinske delovne akcije pri OK ZSMS izkoristil za pripravo štabov in brigadirjev. Brigadirji naj bi odšli na akcijo pripravljeni tako fizično kot idejno. Izkušnje za brigado naj bi nabirali na lokalnih delovnih akcijah s šest-urnim delavnikom in prostim popoldnevom. Tovrstne akcije so bile do sedaj nekoliko zapostavljene. Center želi usposobiti 110 mladih iz naše občine, da bi se lahko najhitreje privadili na brigadirsko življenje. Junija bodo odšli na republiško akcijo v Suho krajino in v juliju na zvezno na Kozaro.

Mladi Vičani bodo imeli prednost v brigadah, katerih nosilka je naša občinska konferenca (Suha krajina in Kozara), prav tako pa lahko sodelujejo na delovnih akcijah v Slovenskih goricah in Kožbani, ki sta republiškega merila in na zveznih na Kozjanskem, Sutjeski, Savi in Partizanskem putu v Vojvodini, kjer bodo prelivali znoj tudi sovrstniki iz vse Jugoslavije.

Življenje brigadirjev bo v letošnjem letu resnično bolj pestro, kajti na pot bodo odšle brigade sestavljene iz članov kluba OZN, Zveze kulturnih organizacij, TTKS, Ljudske tehnike, marksističnih krožkov, taborniških organizacij, dijakin šole za medicinske sestre in študentov FSPN, ki bodo poskrbeli za spoznavanje neodkritih in poglobljanje premalo spoznanih stvari v tej zanimivi tritedenski šoli samoupravljanja.

Organizirane bodo tudi delovne akcije v novi občini. O tem več v naslednji številki Naše komunne.

M. S.

ŠPORTNA AKTIVNOST JE NUJNA

Dosegli bi tudi boljše delovne rezultate

Tempo sedanjega časa, razvoj sodobne znanosti in tehnike je bistveno spremenil človekovo aktivnost. Značilen zanj je konec fizičnega napora. Sodobni način dela, avtomatske naprave in moderna prevozna sredstva vedno bolj nadomeščajo fizično delo človeka. Bolj ko stroj veča delovni učinek, bolj se človek podreja njegovi krutosti in njegovemu mehanizmu.

Dva nasprotna si aspekta označujeta tak razvoj: na eni strani višji življenjski standard, udobnejša in bolj praktična stanovanja, bogatejša prehrana in boljše higienske razmere; na drugi strani pa človek, ki se spreminja v pomanjkljivo razvito bitje. Mnogo boljši in hitrejši promet podaljšuje človekov prosti čas, a hkrati popolnoma ukinja delo gibalnih organov. Stalna napetost živčnega sistema, psihološka praznina in nezadostno gibanje – kar izhaja iz našega načina življenja – negativno vplivajo na telesno in duševno zdravje človeka.

Nezadostno gibanje povzroča motnje v velikem delu možganske skorje, predvsem v motoričnih celicah. To povzroča spremembe osnovnih funkcij organizma, ki je poleg ostalega močno odvisen od dovajanja kisika v tkivo. Vsem tem spremembam so zlasti močno podvrženi umski delavci, ki večjo svojega delovnega časa presede za delovno mizo ali strojem. Ker delavec čisto sedi nagnjen naprej, se mu krajšajo mišice sprednjega dela prsnega koša, medtem ko se hrbtne mišice daljšajo. Hrbtne mišice tako niso več sposobne izvrševati svoje osnovne funkcije, to je podpiranja hrbtenice. Taka drža je vzrok mnogih poklicnih deformacij in boleznih. Tudi mnoge znanstvene študije dokazujejo direkten odnos, ki obstaja med postopnim slabšanjem zdravja in dolžino poklicnega dela, ne upoštevajoč seveda normalnega staranja. Tudi stalna napetost živčnega sistema in pospeševanja delovnega ritma čisto privedeta do živčne utrujenosti, ki preprečuje sprostitve, povzroča nespečnost in neugodno vpliva na druge sisteme.

Z namenom, da odpravijo ali vsaj nekoliko omilijo posledice predolgotrajnega mirovanja, so znanstveniki doma in predvsem na tujem izdelali niz študij, s pomočjo katerih bi izboljšali trenutno stanje. Predvsem so se zavzeli za uvajanje telesne gimnastike med odmori v delovnem času. S tem bi dosegli boljši delovni učinek zaposlenih zaradi izboljšanja fizičnih in moralnih sposobnosti, boljše produktivnost ter manjše število nezgod pri delu. Tudi izostanki z dela zaradi boleznih so bolj redki. Ankete med delavci, ki so gojili gimnastiko med proizvodnjo, dokazujejo ponehavanje glavobolov ter bolečin v križu in nogah. Zmanjšalo se je število napak, izboljšala pa se je pazljivost in zmožnost hitre reakcije. Delno je proizvodna gimnastika odpravila monotonijo dela, ki je značilnost mnogih poklicev sodobnega časa.

Vsa ta dognanja kažejo pomembnost športne dejavnosti za razvoj in napredek človeštva. Razvoj življenjskih in delovnih pogojev je sicer v mnogočem zmanjšal telesno aktivnost posameznika in hkrati močno povečal kompenzacijsko vlogo telesne vzgoje. Zdravstveni kapital pridobljen z redno športno vadbo se bogato obrestuje pri odpornosti človeka proti negativnim vplivom modernega življenja. Zato lahko upravičeno upamo, da se bodo poklicani bolj zavzeli za to problematiko. Tudi sami s svojo iniciativnostjo lahko v mnogočem pripomoremo pri organiziranju proizvodne gimnastike v lastnem podjetje. Začnimo danes, da ne bo jutri prepozno.

Smučanje mladih v Mojstrani in Martuljku

Tovariš, kaj bo danes za kosilo? Tovariš, ste našli moje pozabljene rokavice? Tovariš, boste košček čokolade? Tako in podobno žuborenje otrok v avtobusih se je slišalo vsak dan med šolskimi počitnicami. Za mladino naše občine je TK skupnost občine Vič-Rudnik pripravila smučarski tečaj v Mojstrani. Udeležilo se ga je 153 otrok od petega leta dalje. Razdeljeni so bili v 12 skupin, ki so pod strokovnim vodstvom na snegu pridobivali novo smučarsko znanje. V štirih udobnih avtobusih so se vsak dan izpred kina Vič odpeljali v Zgornjesavsko dolino.

Drugo leto le začetniki

Malo več o delu na snegu in organizaciji tečaja je povedal tovariš Drago Černoš, ki je bil glavni organizator in vodja tečaja. „Kljub večletnim izkušnjam smo imeli v prvih dneh nekaj težav. Ze v začetku se je namreč pokvarila naša vlečnica, snega v Mojstrani je bilo premalo za vse štiri avtobuse in tudi pri razdeljevanju kosila ni teklo tako kot bi moralo. Toda z malo vloženega truda vaditeljev in ob razumevanju vodstva Marketa v Mojstrani smo probleme hitro rešili. Dva avtobusa z dobrimi smučarji sta odpeljala do Martuljka, kjer je bilo več snega. Vsi pa smo se na kosilu zbrali v Mojstrani. V tečaj smo vključili šolsko mladino iz OS: Bičevje, Vič, Vrhovci, Trnovo, Oskar Kovačič, Brezovica in Dobrova. V prihodnje nameravamo v tečaj vključiti tudi mladino iz obrobni krajev, ki sedaj te možnosti ni imela. Zaradi velikega zanimanja med starši

bomo prihodnje leto sprejemali le začetnike, ki so najbolj potrebni vadbe pod strokovnim nadzorstvom.“

Sneg, sneg, sneg

Čeprav je zimska pošiljka snega prišla malo pozno, so tečajniki vseeno imeli dovolj možnosti za sprostitve na beli opojnosti. Ob mali Tomosovi vlečnici v Mojstrani in ob pravi vlečnici v Martuljku so se vsi bolj ali manj hlabro spuščali po strmini. Včasih je kdo tudi padel, vendar se to dogaja tudi pravim smučarjem. Zato tečajnikom to ni jemalo poguma. Tudi najmlajši, ki še niso začeli trgati hlač na šolskih klopeh, so kakor „pingvinčki“ sledili tovarišici na blagi strmini. Tako prav nič niso zaostajali za večjimi vrstniki, ki so nabirali

znanje na drugem koncu smučišča. Najboljši so svoje znanje lahko pokazali tudi na tekmovanju, ki so ga imeli ob zaključku šolanja na snegu. Ob bučnem navijanju so nekateri prikazali pravo tekmovalno znanje, drugi pa so na progi imeli malo smole in so bili manj uspešni.

Nabiranje novih moči

Rahlo utrujeni in že pošteno lačni so se tečajniki opodpan hitro znašli pri tovarisu, ki je delil kosila. Okusno pripravljene obroki so zelo teknil otrokom. Kot sladico so si nekateri v bližnji trgovini nakupili tudi

čokolado in bonbone, tako da je bilo zadovoljstvo popolno. Dobro podkrepilni so se ponovno vrnili na smučišče, kjer so vadili do odhoda v Ljubljano. Kdor je bil žejen, se je po mili volji lahko napil čaja, ki so ga imeli v avtobusu.

Edinstven smučarski tečaj v Ljubljani je tudi letos lepo uspel. Kljub začetnim težavam pri organizaciji so se otroci v veliki meri naužili svežega zraka, sonca in na koncu tudi svežega snega. Zmerna cena vsakodnevnega vračanja domov in celotna oskrba otrok se v veliki meri zadovoljili tako starše kot otroke. Resnično pa bi v bodoče kazalo v tečaj vključiti tudi mladino z okoliških krajev, ki sedaj ni imela možnosti sodelovanja.

Uveljavljanje samouprave v šolah in domovih

Razvoj samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v družbi je poudaril potrebo po skladnem in hitrejšem spreminjanju pogojev za socialistično samoupravno preobrazbo vzgoje in izobraževanja. V tem družbenem procesu se mora odražati tudi družbenopolitična vloga

mladinske organizacije pri ustvarjalnem iskanju novih poti samoupravnega izgrajevanja vzgojno izobraževalne dejavnosti v enotnem sistemu združenega dela. Pri tem mora izhajati iz nujnosti stalnega preverjanja in vrednotenja rezultatov vzgojno-izobraževalne prakse in svojega aktivnega idejnega akcijskega položaja v njej. Tako je bilo stališče mladih v izobraževanju po eni izmed problemskih konferenc pri RK ZSMS, katere so se udeležili tudi predstavniki KMI naše OK ZSMS, ki jo vodi MARKO GOLOBIČ.

„Sprejeti sklepi in stališča obvezujejo tudi šest osnovnih organizacij s srednjih šol, štirinajst iz osnovnih in dve iz dijaških domov naše občine, da bodo aktivnejše delale pri uveljavljanju samouprave v šolah in domovih.“

KAKO BO VAŠA KONFERENCA POMAGALA MLADIM, DA BODO PRIŠLI DO PRAVIH SPOZNANJ?

„Ze dolgo časa posvečamo kar največ pozornosti idejnopoličnemu izobraževanju članov osnovnih organizacij. Predavatelj našega predsedstva, ki so se usposobili za predavanja po programu RK ZSMS, predelajo z učenci teme, ki smo jih določili na seminarju. Pri

Marko Golobič

predavanjih naletimo na vrsto težav, ker moramo usklajevati želje organizacij na šolah z željami predavateljev in našega predsedstva.

BODO PREDAVANJA OSNOVNA OBLIKA POTI K ENOTNI SAMOUPRAVI?

„V drugem polletju nameravamo izboljšati konkretne stike z našimi osnovnimi organizacijami. Ena izmed akcij bodo skupne seje, ko bodo prisostvovali predsedstvom posameznih osnovnih organizacij tudi predstavniki drugih šol in domov in se s tem seznanili z njihovimi uspehi in težavami. Skušali bomo tudi večkrat obiskati osnovne organizacije na osnovnih šolah, pri čemer jih bomo seznanili z delom mladinskih organizacij na srednjih šolah, da se bodo takoj po pričetku novega šolskega leta ti mladi uspešno vključili v novo okolje.“

SI TOREJ MNENJA, DA DOSEDANJE SODELOVANJE KONFERENCE MLADIH V IZOBRAŽEVANJU Z OSNOVNIMI ORGANIZACIJAMI NI BILO DOVOLJ KONSTRUKTIVNO?

„Tega ne morem reči. Pri našem delu je sicer še premalo čutili vpliv osnovnih organizacij, kar je prav gotovo krivda obeh strani, tako občinskih organov kot samih osnovnih organizacij. Predsedstvo KMI se včasih tudi premalo pogloblja v konkretno problematiko posameznih organizacij, kar pa je spet posledica tega, da nas osnovne organizacije premalo vabijo na svoje seje, premalo nam poročajo o svojem delu, pa tudi pripravljenost na sestanke je premajhna. Učenci in dijaki so večkrat le pasivni udeleženci, ki premalo posegajo v razpravo.“

Veselje na snegu — tokrat med vratci

13. februarja je komisija za predšolsko in šolsko telesno vzgojo pri TKS VIC – RUDNIK organizirala občinsko prvenstvo osnovnih šol v VELESALOMU na pobočju GOZD MARTULJKA.

107 učencev se je pomerilo v 8 starostnih kategorijah in so zasedli naslednja mesta:

CICIBANI:

1. mesto ALŠ OKORN

CICIBANKE:

1. mesto MAJA KAPROL

MLAJŠI PIONIRJI:

1. mesto TOMAŽ PLIŠTENJAK

MLAJŠE PIONIRJE:

1. mesto BARBARA KAPROL

STAREJŠI PIONIRJI:

1. mesto GORAZD MIRNIK

STAREJŠE PIONIRKE:

1. mesto ALENKA PIRC

MLAJŠI MLADINCI:

1. mesto JANI VALANT

MLAJŠE MLADINKE:

1. mesto POLONA VRHINC osnovna šola Trnovo 34,4; 2. mesto JELKA ARKO osnovna šola Vič 35,2; 3. mesto BARBARA LOGAR osnovna šola Bičevje 35,8; Prvo in drugoplasirani v vsaki kategoriji bodo zastopali našo občino na področnem prvenstvu, ki bo 25.2. v Kranjski gori.

NA OBČINSKEM TEKMOVANJU V VELESALOMU SO SE POMERILI NAJBOLJŠI SMUČARJI IZ DELOVNIH ORGANIZACIJ IN KRAJEVNIH SKUPNOSTI

Komisija za rekreacijo pri TKS Ljubljana Vič-Rudnik in OS ZSS Ljubljana Vič-Rudnik sta organizirala tekmovanje v veleslalomu v GOZDU MARTULJKU za osnovne organizacije sindikata in krajevnih skupnosti. Tekmovanja se je udeležilo 18 ekip s 195 tekmovalci.

V posameznih kategorijah so bili doseženi naslednji rezultati:

ZENSKE:

VETERANKE:

1. mesto: Robič Jelena IBE 28,7; 2. mesto Hlebec Inšt. Jožef Štefan 38,1;

SKUPINA – C –

1.2. mesto: Marija Pirc IRI 25,7; 1.2. mesto Vera Jemec PZE 25,7; 3. mesto Šentjurske Inšt. Jožef Štefan 26,0;

SKUPINA – B –

1. mesto: Verdnik Mojca IRI 22,0; 2. mesto Jelka Pelan Inšt. Jožef Štefan 24,9; 3. mesto Breda Lavrič IBE 26,6;

SKUPINA – A –

1. mesto: Nada Rutar TVD Partizan Vič 22,4; 2. mesto Barbara Bar Partizan Vič 25,8; 3. mesto Kobe Inšt. Jožef Štefan 27,6;

VETERANI – MOSKI:

1. mesto: Dušan Dobrovolje IBE 20,6; 2. mesto Boris Zupančič Kemijski inštitut 20,8; 3. mesto Janez Pokorn IBE 22,8;

SKUPINA – C – MOSKI:

1. mesto: Anton Sluga SGP Grosuplje 21,9; 2. mesto Igor Oman IBE 22,0; 3. mesto Aleks Popenko IBE 22,8;

SKUPINA – B – MOSKI:

1. mesto: Janez Markovič SGP Grosuplje 37,4; 2. mesto Franc Oven HOJA 39,4; 3. mesto Helmut Maurer Inšt. Jožef Štefan 40,4;

SKUPINA – A – MOSKI:

1. mesto: Miran Rutar TVD Partizan Vič 38,6; 2. mesto Osvin Novak IBE 38,8; 3. mesto Jani Kunčič TVD Partizan Trnovo 42,0.

LAHKO VAM POSREDOJEMO ODGOVOR ● LAHKO VAM POSREDOJEMO ODGOVOR ● LAHKO VAM POSREDOJEMO O

VPRAŠANJA
SO TU!

Kot smo v zadnji številki napovedali, tokrat odpiramo novo rubriko LAHKO VAM POSREDOJEMO ODGOVOR. Bralci – občani so imeli v torek 17. februarja možnost, da nam posredujejo vprašanja po telefonu, oziroma do tega dne tudi pisмено. Odziv sicer ni bil tak kot smo ga pričakovali, pa vendar naj bo to "spodbuda za naprej. Odločili smo se, da nam tudi v bodoče vaša vprašanja do vključno 15. v mesecu posredujete na naslov našega uredništva. Želimo, da bi nam posredovali tudi več prispevkov, kritičnih zapisov, želimo, da bi bila ta stran našega glasila resnično tribuna bralcev, da bi bila ta stran vaša.

Danes objavljamo nekaj odgovorov na vaša vprašanja, ostale pa bomo v eni izmed naslednjih števil. Ker je že pred časom nekaj občanov spraševalo za informacije o plačevanju stroškov za vzdrževanje stanovanj etažnih lastnikov, objavljamo na tej strani krajšo informacijo. Prav tako je na tej strani tudi "teografska" informacija o gradnji objektov iz samoprispevka v naši občini.

UREDNIŠTVO

VPRAŠANJE: ZANIMA ME, KAJ JE S PODALJŠKOM OD KRIŽIŠČA CESTE NA LOKO IN CESTE V MESTNI LOG DO MIVKE, OD KJER JE ŽE ZGRAJEN PODALJŠEK NA OPEKARSKO CESTO? KAJ JE S PRULSKIM MOSTOM?

To vprašanje je postavil naš občan Marjan Keršič – Belač (v Murglah 14).

ODGOVARJA NAČELNIK ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE JOŽE LEKŠAN:

„Za podaljšek ceste v Mestni log na odseku ceste na Loko in Opekarske ceste je že izdelan projekt. Vendar pa izgradnja tega odseka zaenkrat ni predvidena, ker je potrebno prej zgraditi predvideno cestno povezavo na odseku med Opekarsko in Ižansko cesto v smeri Jurčkove poti. Za to cestno povezavo pa je potrebno zgraditi tako most čez Mali graben, most čez Ljubljano kot tudi kratka cestna odseka od Opekarske ceste do Ljubljane in rekonstruirati Kamničanov štrdan. Predvideno je, da bi letos zgradili most čez Mali graben in s tem omogočili začetek gradnje transformatorske postaje na sotočju Ljubljane in Malega grabna.

Prulski most je močno dotrajan. Imamo že načrt za sanacijo; ki bo stala 500.000 dinarjev in za kar naj bi prispevali sredstva občini Center in Vič-Rudnik. Seveda bomo s tem dosegli le to, da bo za nekaj nadaljnjih let omogočen promet za vozila z največjo obremenitvijo do 1,5 tone. Ta sanacija mostu bo izvršena v nekaj mesecih. Dolgoročno gledano pa predstavlja nadomestitev za Prulski most že zgoraj navedena cestna povezava med Opekarsko in Ižansko cesto.

KDAJ BO ASFALTIRANA CESTA DVEH CESARJEV?

To vprašanje je postavil občan Stane Berlan (Cesta dveh cesarjev 105).

ODGOVARJA NAČELNIK ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE JOŽE LEKŠAN:

„Modernizacija Ceste dveh cesarjev za zdaj ni predvidena, ker leži v območju rezervata, predvidenega za gradnjo južne obvoznice in avtoceste. V zadnjem času je prišlo do določenih sprememb o poteku trase, prav tako pa tudi do sprememb, ki so nastale oziroma bodo na podlagi odločitve o centralnem odlagališču na Barju. Z uresničitvijo tega sklepa občinske skupščine naj bi bil sprejel južnejši potek južne obvoznice in avtoceste. V nadaljnji obravnavi modernizacije te ceste bo tako prisoten nov vidik.“

KDAJ SE BODO RUŠILE HIŠE V TRNOVEM? KONKRETNO EIPROVI ULICI?

To vprašanje postavlja občanka Marta Kokošar, (Eipprova 13).

ODGOVARJA NAČELNIK ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE JOŽE LEKŠAN:

„Priprave za izgradnjo Trnovega tečjejo tako, da se bo že letos pričela gradnja posameznih z zazidalnim načrtom izdelanih bločnih enot. Najprej se bo pričela gradnja bločne enote ob Riharjevi cesti (za bencinsko črpalko), ki jo bo gradilo gradbeno podjetje Tehnika po proizvodnem programu za trg. Za zdaj še ni rešeno vprašanje, kateri izmed ostalih traktov severno od Švabičeve ceste naj bi šli v gradnjo. Ravno sedaj je v teku preverjanje sprejetega zazidalnega načrta zaradi ugotovitve možnosti zmanjšanja stroškov iz naslova rušenja obstoječih objektov. Pri tem preverjanju smo ugotovili možnost, da bi niz hiš ob Eipprovi ulici ohranili. Dokončne odločitve o tem bo sprejel izvršni svet občinske skupščine, ko bo obravnaval predlog dovoljenih odmkov od sprejetega zazidalnega načrta.“

ZANIMA ME, ALI BO PREDVIDENO PLINSKO OMREŽJE (V JUGOZHODNEM DELU LJUBLJANE) ZAGOTOVLJALO DOVOLJ PLINA ZA OGREVANJE STANOVANJ? ALI BO TO PLINSKO OMREŽJE POTEKALO TUDI PO OBMOČJU MED JAMOVO CESTO, GLINŠČICO IN GRADAŠČICO, TOREJ V NASELJU DESETIH BLOKOV, KJER NI CENTRALNEGA OGREVANJA?

To vprašanje postavlja naša občanka Vera Sever (Jamova 72).

ODGOVARJA NAČELNIK ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE JOŽE LEKŠAN:

„S povezalnim plinovodom med Kosezami in Trnovim, ki je tik pred dograditvijo, je predviden dovod zadostnih količin plina za oskrbovanje. Tako tudi za ogrevanje vseh stanovanjskih blokov v mestnem predelu naše občine, torej tudi za tiste, ki so že zgrajeni. Seveda pa bo priključitev na to plinsko povezavo oziroma dovod plina možna šele takrat, ko bo zgrajeno sekundarno plinsko omrežje do posameznih sosesk oziroma blokov. Izgradnjo tega plinskega omrežja zagotavlja Zavod za urejanje zemljišč občine Ljubljana Vič-Rudnik in Plinarna. Za že zgrajene objekte pa se bodo morali dogovarjati etažni lastniki (zasebni in družbeni) in Plinarna.“

KAJ IN KOLIKO JE DOSLEJ STORJENEGA ZA LEGALIZACIJO CRNIH GRADENJ NA PODROČJU MED DOLENJSKO ŽELEZNICO, GALJEVICO TER JURČKOVO POTJO (RS – 1 IN RS – 2)? KAKO JE PREDVIDENO NADALJNJE VPRAŠANJE LEGALIZACIJE, KDAJ SE BO PRIČELA IZDELAVA ZAZIDALNEGA NAČRTA IN KDAJ BOMO OBČANI TEGA PODROČJA DOBILI GRADBENO DOKUMENTACIJO?

Vprašanje nam je zastavil Janez Mikolič (Galjevica 55/4).

ODGOVARJA NAČELNIK ZA KOMUNALNE IN GRADBENE ZADEVE JOŽE LEKŠAN:

„Območji RS-1 in RS-2 sta bili že doslej z veljavnim urbanističnim programom predvideni kot zazidljivi območji in bi moral Komunalni sklad občine že naročiti zazidalne načrte. Kot je znano, sklad tega do sedaj ni izvršil. Za to območje namreč ni bilo zadovoljivo rešeno zlasti vprašanje oskrbe z vodo in kanalizacije. Sklad pa je že izdelal ekonomsko tehnično presojo zazidave tega območja kot tudi širšega območja (obrobni in ostali, kjer so nedovoljene gradnje). Ta presoja nakazuje pristop k uresničitvi zazidave tega območja. V izdelavi je tudi regulacijski načrt za širše območje mestnega predela naše občine. Iz tega naj bi bilo razvidno kakšne so možnosti vključitve nezazidljivih površin okoli navedenega območja. Tu pa je napoti za ustrezno razrešitev tega vprašanja in s tem v zvezi racionalnejšo opremo za celotno območje rezervat za južno obvoznico in avto cesto, južno od Jurčkove poti. Dejstvo je, da bi občinska skupščina na predlog izvršnega sveta na eni izmed zadnjih sej sprejela predlog za južnejši potek južne obvoznice in avtoceste. Predlog je posredovan skupščini mesta Ljubljane, zaradi sprejema dokončne odločitve o končni trasi. Dokler dokončni sklep o trasi nove ceste ne bo sprejet, ne bo možno zagotoviti smotne zazidave in opreme za to območje. To pa je tudi razlog, da zazidalni načrt še ni v izdelavi. Razrešitev vse ostale problematike (drugo vprašanje) bo možno šele po sprejemu zazidalnega načrta za to območje.“

UPRAVIČENOST IN
NEUPRAVIČENOST
ZAHTEV ETAŽNIH
LASTNIKOV

KAJ PRAVI ZAKON O GOSPODARJENJU HIŠ V DRUŽBENI LASTNINI?

Odgovor je dan v 19. členu in ga navajamo v celoti:

„Če lastnik stanovanja kot posameznega dela stanovanjske hiše sam uporablja to stanovanje, mora plačati stanovanjski skupnosti stroške za investicijsko vzdrževanje stanovanjske hiše, stroške za tekoče vzdrževanje skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši, stroške za revitalizacijo skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši in stroške upravljanja sklada stanovanjskih hiš ter skupnih delov in naprav v stanovanjski hiši. Stroške obratovanja stanovanjske hiše plača tak lastnik hišnemu svetu.

Če lastnik stanovanja kot posameznega dela stanovanjske hiše stanovanja ne uporablja sam, plačuje imetnik stanovanjske pravice na tem stanovanju celoten znesek stanarine stanovanjski skupnosti: ta izplača lastniku del stanarine, ki ostane po odbitku stroškov po prejšnjem odstavku tega člena, v skladu s pogodbo, ki jo je sklenila z njim.“

O TEM, ALI ETAŽNI LASTNIKI PLAČUJEMO ALI NE, NI DVOMA. (Oglej si primer v okviru). Vendar je nastal dvom, ker izračunane akontacije niso dobile svojega mesta pri izpolnjevanju 21. ČLENA citiranega zakona, ki NAREKUJE tako lastnikom etažnih stanovanj kot tudi stanovanjskim skupnostim SKLENITI MEDSEBOJNO POGODBO, KJER SE NATANČNO OBDELA SESTAVO VSEH V 19. ČLENU NASTETIH STROŠKOV.

Povsem jasno je, da pri uporabljanju sredstev, ki jih združujejo vsi stanovanjske hiše (obratovalni stroški, stroški za tekoče vzdrževanje, del stroškov revitalizacije i.d.r.) sodelujejo enakopravno v zboru stanovalcev hiš in tudi prek delegatskega razmerja v stanovanjski skupnosti. V tem trenutku je sporno vprašanje pogodba.

Drugi del očitkov pa se nanaša iz razmerij nakupa in gradnje etažnih lastniških stanovanj. Res je, da so mnogi etažni lastniki trdno delali in štedili za nakup in jih s te strani ne gre povsem izenačevati z najemniki družbenih stanovanj. Res je, da so bili etažni lastniki deležni tudi družbenih sredstev organizacij združenega dela in bančnih sredstev, ki so jih ustvarjali vsi delovni ljudje, ne oziraje se na dejstvo, kakšno bivališče in stanovanjski standard danes uživajo.

Ako dobro premislimo na ustrezen delež v 19. členu navedenih stroškov, ostaja na dlani zahteva stanovanjskih skupnosti ljubljanskih občin, da se brez izjeme izdela čimprej finančno sestavo ekonomske stanarine in sočasno kriterije za subvencioniranje stanarine ugotovljenim primerom socialno ogroženih družin v družbenih najemnih stanovanjih. Kdor od etažnih lastnikov danes ustvarjalno sodeluje v raznih oblikah samoupravljanja na področjih posameznih interesov, ve, da obstajajo znani in družbeno sprejeti kriteriji za opredelitev socialnega primera, da obstajajo samoupravne organizacije, v katerih sodeluje množica delegatov – občanov in delovnih ljudi, ki skupno z dejavnostjo družbeno političnih organizacij obvladujejo socialno ogroženost posameznikov in družin, ki so s temi problemi seznanjeni.

Tretji del očitkov etažnih lastnikov, in samo njihovih, se obrača do realizacije vzdrževanja in obratovanja stanovanjskih hiš. Na kratko: NAREJENEGA JE TOLIKO V VSAKI OD STANOVANJSKIH HIŠ KOLIKOR SO STANOVALCI TE HIŠE PREK ZBORA STANOVALCEV IN HIŠNI SVET SAMOUPRAVNO ORGANIZIRANI! Resnica je, da se mnogi etažni lastniki takšnega sodelovanja izogibajo, kakor da samoupravljanje v stanovanjski hiši, kjer bivajo sploh ni njihova stvar. Ob tem se postavlja vprašanje spornega vprašanja o dvojnosti narave vsakdanjega ponašanja. JOŽE DERNOVŠEK

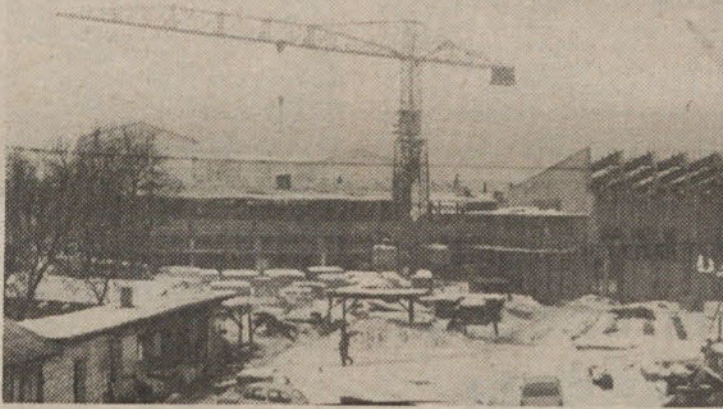
PRIMER OBRAČUNA AKONTACIJE ETAŽNEMU LASTNIKU

OBČAN – 59 m²/ 2 IN 1/2 SOBNO STANOVANJE

Prispevek etažnega lastnika, v tekočem mesecu:

1975	37,05 din	88,50 din
1976	103,90 din	88,50 din

To pomeni, da je občan v letu 1975 dobil povečan prispevek, ki je izračunan v enakem stanovanju v družbeni lastnini, kjer znaša valorizirana stanarina 315,55 din. Prispevek etažnega lastnika bi znašal ob 35,9 % 113,30 din, ker pa stanuje v IV. nadstropju, se mu je strošek znižal za 1 točko ocenjenega stanovanja, kar pomeni, da je izračunana akontacija (do sklenitve pogodbe) 103,90 din.

Pogled na gradbišče nove osnovne šole Vič

GRADNJA IZ
SAMOPRISPEVKA

Gradnje objektov iz samoprispevka v naši občini še vedno potekajo in prav je, da pogledamo, kakšno je sedaj njihovo stanje.

OSNOVNA ŠOLA VIČ – je še v gradnji. Gradbeno podjetje Megrad kasni po predvidenem roku za približno 45 dni, kar pa predstavlja precejšnjo zakasnitev in bo potrebno veliko truda, da bo objekt dograjen do predvidenega roka, to je do septembra letos.

OSNOVNA ŠOLA HORJUL – vsa dela potekajo po predvidenem planu, ni nobenih zastojev. Tako bo ta objekt, ki ga gradi gradbeno podjetje Ingrad zgrajen avgusta letos.

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD VRHOVCI – Gradi ga gradbeno podjetje Marles. Dela potekajo nemoteno, tako bo vrtec zgrajen do predvidenega roka, to je do julija letos.

Z dograditvijo teh objektov bo v občini Ljubljana Vič-Rudnik zgrajenih iz samoprispevka, ki je bil sprejet leta 1971, 8 objektov – 4 šole in 4 vrtci. Ostaneta pa še 2 objekta in sicer:

PRIZIDEK K OSNOVNI ŠOLI VRHOVCI – začetek gradnje bo predvidoma koncem poletja 1976,

VZGOJNO VARSTVENI ZAVOD MURGLE – začetek gradnje bo predvidoma jeseni letos. Zaradi komunalno neurejenega zemljišča v Murglah pa se bo ta rok verjetno zavlekel.

Z dograditvijo še teh dveh objektov bo program iz samoprispevka v naši občini izpolnjen.

Vrtec za vrhovške malčke bo kmalu zgrajen

BRALCI OPOZARJAJO

Kdaj telefonski priključki

Na Zgornjem, kakor tudi na Spodnjem Rudniku je bilo zadnja leta zgrajenih od 100 do 200 hiš. Skoraj vse hiše imajo že vse pripravljeno za instalacijo telefona, oziroma telefonske naprave. Manjka samo priključek.

PTT Ljubljana je že dal na razpolago material in kabel na področju edine imenovane ulice Pot na grič, ki vodi v breg. Predvideno je, da se bo začela že letos asfaltirati, kar bo velika pridobitev za stanovalce ob tej ulici.

Vsakdo ve, kako nujno potreben je pač telefon. Vsak občan ima v tej dobi napredka in tehnike veliko opravkov, ki jih brez telefona sploh ne more opraviti. – Kaj bi rekli, če je treba poklicati rešilni avto v primeru nujne zdravniške pomoči?

Prebivalci se sprašujejo, če bo res treba čakati za priključek telefona, da bo zgrajen nov Karlovski most, kjer bo potegnjena kabel!

Slabo razsvetljena Dolenjska cesta

V eni zadnjih števil Jane sem bral pomembno, bi rekel celo „pre-tresljivo“ poročilo. – „Temo plačujemo z življenji“ – o nerazsvetljeni Ljubljani. Tako stanje je večkrat vzrok, da se dogajajo po ljubljanskih cestah ali ulicah razne nesreče, tako prometne ali druge, včasih tudi s smrtnim izidom, pa tudi napadi na osebe, vlomi in podobno.

Dolenjska cesta, ki je na 2 km štiristezna je na določenih mestih slabo ali pa sploh ni osvetljena, tako npr. na križišču oziroma prehodu pred novo šolo Oskar Kovačič, kar je zelo nevarno za naše najmlajše občane – šolarje. Na odseku iste ceste od končne avtobusne postaje „proga 3“, zlasti od četrte hiše proti GASilskemu domu oziroma še dalje do dveh bencinskih črpalk, druge navzdol sicer svetijo z manjšim sijajem, kar po ena sredi ceste!

Po tem odseku ceste vozijo motorna vozila z veliko hitrostjo in spravlja jo po slabo osvetljeni cesti pešce še v večjo nevarnost. Posebno tam, kjer je pločnik ponekod ožji in makadamski.

Menimo, da je na teh mestih potrebno urediti močnejšo razsvetljavo in vsako okvaro čimprej popraviti. Ali bo res treba čakati, da se pripeti kakšna nesreča in bomo šele tedaj odpravili pomanjkljivosti.

STANKO SKOČIR, Pot na grič 15

Ljubljana

VESTI IZ DRUŠTVA
UPOKOJENCEV NA VIČU

Poslovanje društva je močno razgibano. Mnogi člani se živo zanimajo za delo društva, pa tudi svoje obveznosti kot npr. plačevanje članarine vestno izpolnjujejo. Naj povemo, da je članarino do sedaj plačalo 730 članov torej okrog 200 več kot v istem obdobju lani. Verjetno je k temu pripomogla naša akcija osebnega stika oziroma obiskov. S tem bomo še nadaljevali in prosimo vse tiste, ki jih bomo še obiskali, da naše predstavnike sprejmejo.

Republiški odbor nam je sedaj že sporočil možnosti letošnjega letovanja v počitniških domovih DU SRS. Tudi so nam že znani pogoji letovanja:

Za Pčitniški dom v Piranu: začetek sezone je 20.4. in traja do 10.10. Hrana in nočevanje stane po odbitku regresa, ki ga daje društvo, dnevno 80 din.

Za Izolo: sezona traja vse leto, nočnina znaša 10 din na dan, v kar je regres društva upokojencev že všteti. Hraniti se je mogoče v bližnji restavraciji. V domu je čajna kuhinja.

Rogaška slatina – Dom upokojencev: sezona od 1.5. do 30.9., cena za spanje znaša po odbitku regresa dnevno 7 din, koristniki pa se hranijo v bližnjem hotelu BOHOR za ceno 75 dinarjev na dan v juliju in avgustu, v ostalem času pa za ceno 63 din.

Zirovnica – Dom upokojencev: cena s prehrano in stanovanjem znaša dnevno 87 din po odbitku regresa, 11 ležišč v petih sobah, sezona traja od 1.5. do 30.10.

Vsi zainteresirani naj se prijavijo čimprej v društveni pisarni, kjer bodo zvedeli za vse ostale pogoje letovanja v navedenih domovih. Ob prijavi je treba plačati akontacijo v znesku din 100.

Mnogo zanimanja je tudi za naše izlete. Pripravili smo program za vse leto, ki ga lahko dobite v društveni pisarni. Prvi letošnji izlet smo že opravili 14. februarja smo bili v Kamniku (bilo nas je okrog 100), kjer so nam tamkajšnji upokojenci pripravili lep sprejem, nam razkazali svoje mesto in novi upokojenski dom. Obiskali smo spomenik talcev, spomenik generala Maistra, profesor Zika pa nas je seznanil še z zgodovino Kamnika. Popoldne pa smo obiskali še Moravče.

Naslednji izlet bo 7. marca. Informacije dobite v društvu.

ALOJZ ČATAK